

Előfizetési feltételek:

Egy évre 10.— Pengő
 Hat óra 5.— Pengő
 Három óra . . . 2.50 Pengő

TELEFON 98

BARS

Ára: 20 fillér

Hirdetések: Díjszabás szerint. Gyakori hirdetések és a velünk összeköttetésben levő hirdető irodák árendájában részesülnek

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendőek
 Kéziratok vissza nem adtnak
 Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik: Minden vasárnap reggel
 Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 a kiadóhivatalba kérjük utasítani
 A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA

A BARS 59. évfolyama elé

A Bars mai számával ötvenkilen-cedik évfolyamába lépett s most, amidőn bekopogtat az olvasó ajtaján, mintha egy kissé ellágyulva jelentené ezt a tényt.

Nagy öröm az számunkra, hogy kedves közönségünk, olvasó táborunk a régi szeretettel áll mellettünk, hétről-hétre várja az ismerős betűket, amelyeknek ezreiből a mi kedves Lévánknak és a szépséges Garam völgyének nagy szeretetét érzí feltörni.

Érzik és tudják olvasóink, hogy mi ezért a városért, ezért a vidékért, ezért a vérrrel, könnyel és verítékes munkával megszentelt történelmi földért élünk és dolgozunk és azt szeretnők, hogy törekvő lakosságára, gazdasági és kulturális életére a legteljesebb fejlődés áldása szálljon. Mind a gazdasági, mind a szellemi fejlődést pedig csak a legteljesebb összefogással, a leg-harmónikusabb összemunkálkodással tudjuk elérni.

A Bars legnagyobb missziójának tartottuk a lelkek összehangolását Léva és vidéke előhaladásának szolgálatára. Kialakítani azt az egészséges közszellemet, amely életcélát lát a közösség ügyének munkáltságában. Olyan levegőt igyekeztünk árasztani lapunkból, amely e város minden lakóját igaz patriotává alakítja.

Hogy mennyiben sikerült ez a munkánk, annak megítélését olvasó közönségünkre bizzuk. Az az 58 esztendő, amit maga mögött hagyott a Bars, bizonyára amellett tesz igaz tanubizonyosságot, hogy hivatását, feladatát, magyar becsülettel látta el.

A Bars az elnyomás szomoró huszesztendeje alatt is a törhetetlen magyar hitet hirdette és a reményesség magvait hintette a magyar lelkekben, őrállója és védője volt a magyarság életérdekeinek.

A felszabadulással lévavidéki magyarságunk munkája is új utra tért, az elnyomás elleni harc nem köti le többé erőnket, új feladat gyanánt áll előttünk a korszerű új Magyarország felépítése, amit nekünk, felvidéki magyaroknak történelmi elkötelezettségnek kell ismernünk és minden erőnkel támogatnunk.

Ugyancsak új kötelességet ró ránk Lévának megyeszékhelyé váló

A kormány tanulmányozza Léva helyzetét

Hogy állunk a lévai közmunkákkal?

A Felvidék magyarlaktá részének az anyaországhoz való visszacsatolása átmenetileg megakasztotta a város munkaprogramjának végrehajtását, ami természetesen érezteti hatását a munkásság foglalkoztatása tekintetében is. Magától értetődő, hogy az illetékes tényezők mindent elkövetnek a tekintetben, hogy a munkanélküliek a lehetőség szerint, minél előbb foglalkoztatva legyenek.

A közmunkák ügyében kérdést intéztünk Klain Ödön polgármesterhez, aki kijelentette, hogy a m. kir. kormány kiküldöttéi sűrűn keresik fel Léva városát, tanulmányi anyag gyűjtése és jó tanácsok szolgáltatása céljából, hogy Léva minél kisebb zökkenővel kapcsolódjék be a magyar városok és az ország életébe.

Ilt különösen ki kell emelnünk dr. Vargha Gyula gyulai polgármester állandó tevékenységét. Dr. Vargha Gyula napok óta Léván dolgozik és éleslátással figyel nem csak a város ügymenetét, hanem a város különböző intézményeit és gazdasági tevékeit is tüzetesen végigszemlélte és jövőre vonatkozó elgondolásait a várossal közölte. Nagyszerű közgazdasági vonatkozású elgondolásait és terveit majd annak idején ismertetni fogjuk részletesen.

Gondoskodni fogunk, hogy a tél folyamán inségmunkát adjunk a kőbányában az arra szorulóknak. A szegények segítésének módjáról is tanácskozás folyik.

A közmunkákról összeírást készítet a város és azt felterjesztette az ipar és kereskedelmi miniszteriumba amely most ezekben az ügyekben határozni fog. Ugyancsak eljárt a város a felvidéki miniszteriumban is.

Megkezdett és az államfordulat miatt félben maradt közmunkák:

1) A város részleges csatornázása. Építettő a város. Építési összköltség a terv szerint 700.000 Ké.

A munka félig készen van de félben maradt, mert a vállalkozó pozsonyi Rumpel-cég (német) az anyagot vagonok hiányában Prágából leszállítani nem tudta. A város ugyanezzel a céggel kívánja a munkát befejeztetni, mert meg volt vele elégedve. A terv a városi mérnöki hivatalban rendelkezésre áll és a munkát tavasszal szeretnénk folytatni, de a városnak már nincs pénze, mert az államsegély és a hozzájárulási összegek nem folytak be. A munka befejezéséhez az anyagárak és a munkabérek változatlansága esetén 330.000 Ké. volna szükséges. E munkánál

három hónapig hetven ember találna foglalkozást.

2) Aszfalt gyalogjárók építése. Építettő a város, a költségeket a háztulajdonosok utólag legnagyobb részt megtérítik. Folytatólagos munka évente mintegy százezer korona értékben. Két hónapon keresztül mintegy husz ember talál itt foglalkozást. Államsegély vagy pénzügyi beavatkozás e munkánál nem szükséges.

3) Városi utcák kocspályájának kövezése. Az 1939. évre a város a csatornázás által feladott utcák kocspályájának kövezését irányozta elő 250.000 Ké. értékben. Ez a munka ez évre eső része befejezést nyert, folytatása tavasszal esedékes oly mértékben, ahogyan a város jövedelmei befolyanak. Ezen költség egy részét a város 80.000 Ké. értékben azon összegből fedezte volna, amelyet az országos hivatal már végrehajtott utakövezések után hozzájárulás képen megszavazott, de eddig még ki nem fizetett.

A város ezt a munkát vállalati uton végezte és ily módon kívánja folytatni is. A terv és költségvetés készen van. Ezen munkánál mintegy 3.000 szakmunkás és kézinapszám fog felmerülni, ami 25 embernek 120 napi munkát jelent.

4) A Mikes és Leidenfrost utcák makadám burkolása. Építettő a város, építési költség 175.000 Ké, mely teljes egészében rendelkezésre áll. Eddig elkészült mintegy 7.000 Ké. értékű munka, mely a többi most is teljes erővel folyik és jelenleg 45 munkás van alkalmazva. Ezt a munkát a város részben házilag, részben vállalati uton a hengerlés kivételével még ez év őszén be fogja fejezni.

5) Járásbírószék és pénzügyi hivatalok építése. Három emeletes épület, mely a második emelet falegyenéig készen van. Az építési engedély kiadásához szükséges termésmólati példány a városnál rendelkezésre áll. Építettő az állam. Építési összköltség 2.700.000 Ké amelyből eideig elkészült mintegy 700.000 Ké értékű munka. Vállalkozó A. Rozohn, Meris Ostravai cég lévai fiókja, mely elmenekült. A fedélzék egy része állítólag Simkó József helybeli ácsmesternél elő van készítve. Hiányzik még a III. emelet felfalazása és a fedélzék ráhelyezése, melynek végrehajtása mielőbb célszerű lenne. Költségvetés nincs. A Járásbírószék a kataszteri mérnöki hivatal és a földéki hivatal elhelyezésére volt tervezve.

6) Laktanya építkezés, építettő az állam. Terv és költségvetés nincs, mert katonai épít-

emelkedése. Városunk akciósugarát ezután nem csupán a Garam völgyére, hanem az Ipoly felé is ki kell terjeszteni, az Ipoly völgyét is be kell kapcsolnia abba a szellemi áramkörbe, amely tovább adja azt a korparancsként hangzó programot, hogy Bars- és Hont egyelőre egyesített megyének, mintavármegyének kell lennie! Bars és Hont minden igaz magyarjának — kart-karba öltve — ebben a szellemben kell dolgoznia.

Lapunk. ezental is szolgálatára fog állni minden nemes célzatu ügynek, éppen úgy, mint a multban is.

Régi, hű olvasó táborunknak köszönetet mondunk az eddigi szives támogatásért és kérjük a közönséget, hogy szerető ragaszkodásával továbbra is erősítsen meg bennünket felelősségteljes nehéz munkánkban. Az új évfolyam megindulásával új előtízetést nyitunk lapunkra.

kezésnél ezeket bizalmasan kezelték. Nagy épület komplexum, mely tető alatt van, sőt nagy része be is volt fejezve, de a padlókat és egyéb épületrészeket (kilíncs, vízvezeték) a csehek föltépték, illetve lebontották és elvitték. Allitóltag 12.000.000 Kc volt az építési költség, amelyből még egyéb épületek is épültek volna.

7) Tartományi közkórház bővítése. Építetők a szlovák tartomány lett volna. Tervmódot a városházán meg van, költségvetés nincs. Allitóltagos építési költség 4.500.000 Kc Elkészült ebből egy betegpavilon alapkiemelése (részben). A munka folytatásához fedezet nem áll rendelkezésre.

8) Uszoda építkezés. Építetők a járási szlovák közművelődési tanács. Építési költség 1.100.000 Kc, amelyből 1.000.000 Kc-t az építetők, 100.000 Kc-t pedig a város fizetett volna, amelyből 50.000 Kc-t az építetőknek a város már előre ki is fizetett. A még esedékes 50.000 Kc az 1939. évi költségvetésben elő van irányozva és rendelkezésre fog állni. Az építkezés 3/4 részben készen van, csak a belső berendezés és a végső befejezési munkák hiányoznak.

B) Előirányzott, de még el nem kezdett munkák:

1) Városi kislakások építése a jelenleg barakkban lakó szegények részbeni elhelyezésére. Építetők a város. Építési költség 370.000 Kc, mely összeget a város kölcsönből kívánt fedezni, de a kölcsön megszerzése már nem sikerült. Az 1939. évi költségvetésben a kölcsön törlesztésének első részletére még nem volt felvéve semmi. A terv és költségvetés a Városházán rendelkezésre áll, a versenytárgyalás meg volt, de a kiadásra már nem történt intézkedés. A város véleménye szerint a munka azért nem hajtható végre, mert a város kölcsönét így sem tudna szerezni és a fedezet nincs a költségvetésbe beállítva. Az építkezést 1939-ben kezdték volna meg. Az amortizációs 25 éves kölcsön egy részét (2%) az állam törlesztette volna.

2) Pósthivatal építése. Építetők az állam. Építési költség hallomás szerint 900.000 Kc,

terv és költségvetés a prágai póstaügyi minisztériumban van. A város e célra 100.000 Kc-ért telket vett, amelyet 80.000 Kc-ért adott volna át az államnak. Az építkezést 1939. évre volt tervezve és az állami költségvetésben elő is volt irányozva.

3) A vasuti hozzájáró út áthelyezése és beton alapon kiskő burkolattal való ellátása. Építetők a tartomány, de az építési költség 1/3 részét a tartomány, 1/3 részét a vasut és 1/3 részét a város fedezte volna 200.000 Kc. értékben amortizációs kölcsön útján. Építési költség 600.000 Kc. A terv és költségvetés a pozsonyi országos hivatalnál készen van. A tervet elkészítéséhez a város a 200.000 Kc. első részlete képen már 6.000 Kc-t Pozsonyba már be is fizetett. 1939. évre volt tervezve.

4) Állami elemi iskola építése. Építetők az állam, építési költség 2.500.000 Kc, amely a 200.000 Kc. értékű tekekkel növelve 2.700.000 Kc-t tesz ki. Ehhez a város 540.000 Kc-val (20%) járult volna hozzá, melynek első részletét a 200.000 Kc. értékű tekek képezte volna, úgy hogy a közpénz hozzájárulás csak 340.000 Kc. lett volna, amely összeg az 1939. évi városi költségvetésben a kölcsönfelvétele útján mint kiadás elő van irányozva. Terv és költségvetés a prágai iskolaügyi minisztériumnál már készen van. 1939. évre volt tervezve.

5) A Perc patak medrének szabályozása. Építetők a Podluzsánka és Szikince vízszabályozó társulat, Léva. Építési költség a lévai szakaszon 2.000.000 K, amelyből 80 százalékot az állam (Földművelésügyi minisztérium), 10 százalékot az érdekeltektől tartulajdonosok, 10 százalékot Léva városa fizetett volna. A várost terhelő 200.000 K-s kölcsönből fedezték volna és ez teljes összegben az 1939. évi költségvetésben be van állítva. A terv és költségvetés Pozsonyban az Országos hivatalnál készen van (a társulatnál nincs terv). 1939-ben kezdték volna meg és 2 év alatt fejezték volna be.

6) A Léva-tolmácsi országos út városi átkelési szakaszának 400 méter hosszban az-

falt és 1200 méter hosszban makadám alapon kiskő burkolattal való kiépítése. Építetők a szlovák tartomány. Építési költség 1.900.000 K melyből a 6 m. széles burkolat 90 százalékának megfelelően 1.100.000 K-t a szlovák tartomány, míg a 6 m. széles burkolat 10 százalékának és a szélesítésnek, a padkaborkolatnak és vízvezető folyókák építési költségei fejében 800.000 K-t a város fizetett volna. Ez az összeg az 1939. évi városi költségvetés előirányzatban teljes egészében kölcsön útján be van állítva. Ez a munka 2 részletben 1939 és 1940-ben épült volna. Terv és költségvetés a pozsonyi Országos hivatalnál készen van, amelyhez a város a hozzájárulás terhére 900.000 K-t már be is fizetett.

7) Az állami reálgimnázium kibővítés. Az épület a városé. Tornaterem építés, tanterekkel való bővítés. Építetők a város, építési költség 1.000.000 K, amelyet a város az 1939. évi költségvetésben kölcsön útján biztosított oly módon, hogy az évi törlesztéseket teljes egészében (tőke és kamat törlesztés), az állam által kifizetett bérből fedezte volna. A terv és a költségvetés Pozsonyban az országos hivatalnál van, de másolati példány a városnál rendelkezésre áll. Ez a munka az 1939. évre volt tervbe véve. A kiírási költségvetés összege az előirányzattal szemben csak 735.000 K

C) A közeljövőben végrehajtandó egyéb munkák:

1) Egyes városi utcák makadámurkolattal való ellátása. Építetők a város. E célra az 1939. évi költségvetésben 300.000 K áll rendelkezésre kölcsön útján, melyhez a csehszlovák rezsim alatt a szlovák tartomány 40-50 százalék segélyt szokott adni ezenkívül a népjóléti minisztérium szociális segély címén napzámonként 7-8 K-t adott volna, úgyhogy a város tényleges terhe csak 200.000 K lett volna.

A tervék és költségvetések 474.000 K értékben a városi mérnöki hivatalnál készen

A liba pegig igyék vizet!...

— Ember! — mondta az asszony.
— Mi köll, asszony? — mondta az ember.
— Szeggye kend magát, mer megy ki a tanyára!

— A tanyára?
— A tanyára.

Az ember most bipislogott félszszemmel a csikos dunyha alá és ránézett az ablakra.

— Ebbe ja hófuvába?...

— Ebbe ja hófuvába.

Később így folytatta az asszony:

— No, szeggye kend magát, ameddig szépen mondom, fene a kényes természettyibe! Itt a pincekúcs, ho'napután öllünk, mennyen, oszt a pirosbort fejcsa le!...

— Ammán más!... — mondta az ember, mármint Fürtös Kis János, jó módu pócsérpataji gazdákodó és cihelődött. Mert egyfelől katonaviselt ember volt s jól tudta, hogy a parancsot megmagyarázni nem lehet, másfelől pedig a borfejés a mezőgazdaságnak amaz egyetlen válfaja volt, amellyel mindenkor szívesen foglalkozott.

— Ammán más!... — mondta és indult.

A pitvarból visszaszólt:

— Rózi, te! Ne várj este, mer ott alszok.

— Ott alszik?

— Ott alszik.

— Oszt mér?

— Mer ott alszok...

Rózi asszony gondolkozni kezdett. Hm. Az ember is szereti a bort, Gázi a tanyáslegény se veti meg a libát, ezek most odakint a pincekúcs birtokában és felügyelet nélkül öszedünek és leisszak magukat. És valami számárságot csinálnak...

— Ember! Fácsón be jó, mer estére én

is ott leszek!... — mondta Rózi asszony.

Az ember éppen most lépett ki az udvarra és lédíng a hóban hirtelen megállt és visszanezét.

— Ott leszöl estére?

— Ott leszek.

— Oszt mér?

— Mer ott leszek...

Odakint a tanyáslegény igencsak megörült a gazduramnak és főképen a pincekúcsnak.
— Hát bizony, mán legfőbb ideje lefejtetni azt a piros borcskát! — mondta és lelkes hangulatban nekilátott a munkának.

Kezdheték úgy reggel kilenckor és délután háromra elkészütek. Mindenképen. A piros borcskát átfajították egy másik hordóba, a régi hordóból kiöntötték a söprüt egy dézsába és a dézsát, hogy ne szajjijjon, — mert a söprünek akkora marha maigános ereje van, hogy még a szaga is leveri a lábáról az embert, — kitették az udvarra, a pinceajtó elejébe. Aztán várták az asszonyt és minden harmadik pohárnál kikukucskálván a pinceajtón, csendeszen kvaterkástak...

A kukucskálásban most éppén Gázin volt a sor, feltámasztogott hát a lépcsőn és kikémlelt az udvarra. És így szólt:

— Ajajajaj, gazduram, végem van!

Erre aztán Fürtös Kis János gazduram is felrohant és háromszor is megdörzsölte a szemét, hogy jól lát-e: a söprüs dézsa körül huszonkét mozdulatlan libát pillantott meg a hóban...

A sejt libáit...

Éynek fordított hassal...

— Hát ezek jó besöprütek!... — vélekedett Gázi.

— Ba, alaposan!... — hagyta helyben Fürtös Kis János. — Teremtésit a buta fejünknek!...

— Ne tácsd a szád, — folytatta és megázta Gázeit, — hanem nézd meg sebesen, hogy van-e még bennük élet!...

Gázi megnézte. És intett. Hogy nincs. Egy szikra se. Mind meghaltak. Annyit ittak...

— Istenkém, Istenkém!... — tördelte a kezét Fürtös Kis János, majd kiedta a parancsot, hogy menjen, ami menthető: Gázi a huszonkét döglött libát kopassza meg és gyűjtse össze a tollat egy zsákba!...

Megtörtént...

Gázi a libákat megkopaszította és behajgálta szegényeket a szinbe...

És ekkor érkezett meg az asszony...

Hajaj, hogy mi volt ottan!...

Gázi az istállóban bujott a jászol alá, a gazduram benn a szobában bujott nyahig a dunyha alá és onnan hálgatták a Rózi ténaszony fuvólzását...

Éjfél tizenkét óráig...

Midőnis végre elszundítottak és álrukban ilyen hangokat hallottak:

— Gágágá!...

Később hangosabban...

— Gágágágá!...

És végül egészen hangosn és viharosan:

— Gágágágágágágá!...

Nos, erre már felbőrdtek, viharlámipát gyujítottak s kiszaladtak. Egyenest be a szinbe, ahol a libák immár kijózanodtak és megéledtek. És hogy a kopaszított hasukkal a rémisztő hég ellen válamiképen védekezzenek, fel s alá rohagáltak, csaphodták a szárnyaikat és ordítottak:

— Gágágágágágágá!...

Mit volt mit tenni: Rózi asszony összeszedett a házban mindent rongyot és haaznált pokrócot, varrógéphez ült és kabátokat készített szegényeknek...

Ebben jártak aztán Fürtös Kis János gazduram libuskái mind a kivrágos kikeletig, az első melegebb napusárig és az első golyhírig, de azért senki se kérdezte meg a pócsérpatajikat, hogy ott csakugyan kabátban jár-e a liba, mert az illetőt azonnyomban agyonverik...

SZILÁRD JÁNOS.

vannak és ezen munkálatok az 1939. év tavaszán azonnal megindíthatók. A város véleménye szerint a munkanélküliség levezetésére ez a legalkalmasabb.

2) Léva város felmérésére és szabályozási terveire 75.000 K, a csatornázási tervekre pedig 50.000 K az 1939. évi költségelöirányzatban kölcsönből biztosítva van.

Varga Imre előadása az esztergomi Balassa Társaságban

A TIZMILLIÓ MAGYAR KULTURFELADATAI

A felvidéki magyarság visszacsatolása nem csak politikai esemény, hanem kulturális kérdés is. Az egymás mellé került néptömeget, melyet 20 évig egy államhatár választott el, visszacsatolásának politikai aktausz levegött hozott mind a két csoportnak. Huzat támadt a pesszimista keserű izü magyar társada omba s az egyes kis magyar közösségekre is. Új életkedvek csillannak meg, nem csak az egyéneken, hanem a közösségekben is. Új élettelök alakulnak ki, kicsiben és nagyban. Új vidékek színes öszszetetele ad nem csak új izeket, de új erőket is. A politikai esemény nem csak területi megnagyobbodást hozott, de meghozta magával az öntizalmunk megnagyobbodását is. Nem csak az egymillió magyar menekült meg a R-publika első yedti értéke en tengeráti jászójából, hanem tízmillió magyarban szabodította fel a letérpikus lelket. Izaznak bizonyult az amiben hittünk s megnövelte a fajsúlyunkat mindaz, amit a 20 éves szétszárkítás alatt akár az egyik, akár a másik csoport a közösségi céljaink érdekében tett. Ma ezen hittünk győzelemmel s a 20 éves küzdésünk jövünk irrásával olyan su yt jelentünk nem csak Középeurópában, hanem a mevelő ozott Európában is, amit nem lehet e hanyagolni meg a 70 millió mellett sem.

Sokan még fel sem mérük annak a ténynek a jelenőségét, hogy Magyarország ma kisebb alakban, de ugyan olyan körülmények közé került, mint volt ezer évvel ezelőtt, amikor a nyugati határon a német-római birodalom, déli határan a már akkor meglévő délzsláv államiság, északi határon pedig a lengyel királyság őrszemei állottak. És most egy percre képzeljük vissza magunkat azokba az időkbe. Az esztergomi ásatások rajzolódnak elém: erre a korra emlékeztet. Pécs székesegyházát nézem és erre gondolok. A nemrég feltárt egri bazilikát nézem vagy akár a szépei várakat, a csü örök-belyi temp omot Kraaznahorka búské várat: miödegy. Akármít nézek ugyan az az íhet száll meg bennünket egyformán. Anikor a magyar szellem egy önaó. erős magyar államiságon és társadalmon keresztül er je tejjében éhette ki magát, a nemzeti góniusznak olyan szellemi bátyait akotta meg, amelyekből a mostani nemzedék is bőven meríthet. Milyen csodá atos, hogy a névszáz éves közös uralom, a százötven éves török dúlas ellenére soha e y percre le nem hanyatolt a független magyar hivatás gondolata s már maga ez elegerő bizonyíték arra, hogy a magyar szellemnek nem csak az a szerepe Középeurópában, hogy egy szín legyen a sok között, nem csak az, hogy a nyugateurp-i utazók felsorolhassák a Kárpát medencében és körülötti élő tizennyolc nemzet között, hanem önné sokat, sokat több. Egy bizonyos: a vitakozások legnagyobb problémája a szögű történelmi események jövötából megszűt. Mészelen tények e ött állunk s a mesztelen önmagunkra vagyunk bízva, tőmaaz, segítség s hibuvó nélkül. S a magyarságnak ez az önalósága s megnagyobbodásával járó fajsúlynövekedése jogosan veti fel a kérdést, vajjon folytatóti tudjuk e a régi hivatást, vajjon a magyar szellem folytatóti tudja-e azt az utat, amelyet az Á-pádok indítottak el, amelynek egyedül köszönhetjük nasyságunk alapjait.

Mielőtt a most megnagyobbodott Magyarország a 10 millióval továbbhaladna — immár ismét felfelé ivelő úján — elsőzör bévül kell rendbejónnia, az öntudatot megerősítiede a közösségi érzést lefelé is általósá tenni: az erőinket befelé irányítani, az igazi nemzeti értékeket felszöre hozni s a mindszekből fakadó gyakorlati teendőket feltétel nélkül elvégezni. Mindes nem jelent-

kezhetik negatívumokban: nem azt kell keresnünk, hogy más nemzetekhez képest mink nincs, hanem azokat a feji és népi adottságunkat kell kiemelnünk, amiknek a kibontakozása hozza meg majd az igazi nemzeti értékünket.

Olyan eszményeket kell a tömegeink elé állítani, amik a nemzeti életünk minden vonatkozásában ezt a célt szögáják.

Ha a 10 millió magyar így megerősödik s mentesíteni tudjuk a jelszavas magyaroskodástól s az uacszándékoktól, akkor nincs az életnek olyan ódala, ahol kikezdve vesztélyeztetelhetné a magyarság önalóságát. Nam igaz, hogy rajunk kívül álló örök lendülete és akarata determinálja a mindenkor helyzetünket, mert ennek hirdetése a nemzeti életünk feladását, saját magunk gyávaságát és ügyefogyottságát, de egyúttal ellenállás-nékökii behódolásunkat is jelentené.

A magyarság belső megerősödése beláthatatlan perspektivákat nyit a Dunamedencében. Egy erős konstruktív társadalmi berendezkedésű, magas kulturájú magyar nemzet — ahogy az a multban is volt — vonzóerővé váhatik a Kárpátok heilatában lakó többi nemzetek számára is. Ha egy ilyen felsőbrendű életformát tudna magából kivetíteni a 10 milliós magyarság, nem csak vonzóerő, hanem útmutatója is lenne a Dunamedence sötétjében járó kis népeknek.

Njlvánvaló, hogy ezt csak egy erős magyarság végezheti el. Itt állunk megnövekedett feladatainkkal, nemzeti problémáinkkal egy Európában, mely éppúy mint évszázadokon keresztül, csak akkor törődött velünk, ha csataterérré változtunk, vagy ha a hiaknázhatatlan népi forrasaintra volt szükségé.

Ernek a magneses erővel bíró magyar éle formának a belső szerkezete a jól irányított társadalmi szervezetszegen, de még inkább az igazi nemzeti kultúran épülhet fel. A milliónyi magyarnak a 20 éves kisebbségi sorsa megmutatta azt, hogy a nemzeti mivoltunkhoz a legszilárdabban nem a politikai hovatartozandóság, sem pedig a mester-séges államszeme, hanem a közös kulturális értékek kötöttek egy az egyét, mint a közösséget. A magyarságot sohasem a politikai neyzások tették igazán nagygyá, hanem

a helyes felismerése igazi mivoltunknak. Ha többet akarunk önmagunknál, mindég ráfizettünk, ha viszont elvettek belőlünk: mások fizettek rá, mert a kulturális értékeinkben álltunk tovább. Ha elvettek belőlünk — az igazi mivoltunkból visszajáró lelkek lettünk a közös kulturális értékeink minden megnyilatkozásában s kísérletek minden tolvaj römülettére. Az igazi háza, így a kultúrálakkal megrajzolva nem váhat a magyarság számára sem térképpé, sem határázóvé hanem szívű és lélekké.

Ha a tömegeinkben a kultúra kiválasztó vizével kristályosítjuk ki a nemzeti tartalmat, nem kell többé félünk az érdekmagyarság káros következményétől.

Mint ahogy minden berendezésünket, úgy a kulturmunkánk irányát is a közösségi eszme határozhajtja csak meg. Kollektivnek kell lenni ennek az iránynak, mert a magyar nép egyetemének jövjét akarja szögálni. A kultúreléttünk minden megnyilatkozásában érvényesülni kell ennek az elvnek, legyen az akár iskola, akár iskolán kívüli népnevelés, akár irodalom, vagy művészet. Nem lehet helyeselni azt a törekvést, hogy egyes csoportok a nemzeten belül — náha azon kívül is kissejtítsák a kultúrelét egyes ágait s csoportérdeklükbe állítsák azt be. De azt sem nézhetjük jó szemmel, hogy a kultúrunka egyes politikai frakciók — mégha magyarok is azok — érdekvonalain mozogjon s azoknak propaganda kelléktrába szorúljon.

Tulajdonképeni célja minden kulturműködésnek a magyar tömegek szellemi megerősödése. A tömegeink szellemi megerősödését csakis egy egészen szegen kialakított társadalmi uton megszervezteni egyetül rendszer teszi lehetségessé. E kultúrunka tengelyének pedig egy olyan kultúravezetéség kell hogy legyen, amely a nemzet legterencebb rétegeinek, örek s kifoghatatlan erőrtalékának, a magyar népnek a műveltséget van hivatva fejleszteni.

Nem engedhetjük meg magunknak még a megnagyobbodott formában sem azt, hogy az igazi népi nemzeti kultúrpolitika helyett szektakultúra foglalja le a kultúrát szomzjó tömegeinket.

A felszabadulás után ennek a 10 milliónak olyan feladatai is vannak kulturális téren, amik abból az adottságból szarmaznak, hogy 20 évig más célra öszszpontosítottuk a közösségi erőinket. A legnagyobb költönbséget abban látom, hogy náunk az iskolán kívüli népnevelés volt a társadalom szempontjából a fontosabb dolog az iskolánál. Érthető is ez, hisz az iskola ügyébe mi alig tudunk beleszólni a legutóbbi idők. Csak közvetlenül a felszabadulást megerősítő egy-két éven kezdük kiepíteni a törvény

RÁKÓCZI BÚCSÚJA

Szövege dr. Pap Dezsőtől. Zenéjét szerző Dudás János.
Énekelté a szerző a Lévai Nöegylet jótékony szilveszteri estjén

Isten veled Kassa
Szabad hajdúk földje.
Ónod, Munkács, Késmárk
Hazám minden röjje.
Hol hős katonáim
Vérüket ontották,
El kell váltanom tőled
Édes Magyarország.
Lehullott a zászló
A trencsényi páston,
Tárogató nem sir,
Mélységés a gyászom.
Béri Balogh Ádám,
Vak Bottyán vitézem
Elárult sirokok
Vérző szívvel nézem.

Kifelé visz utam,
Ki tudja, hogy merre.
A Kárpát ormán túl
Messze nagyon messze.
Messze idegenbe
Hazátlanul árván,
Ki tudja, hogy milyen
Sötét jövő vár rám.
Most, hogy útra kelek
Húzzad Czinka Panna,
Sirjon a hengeid
Minden egyes hangja,
Húzd el azt a régít,
Ez a dal oly fájó:
Piros csizmám nyomát
Befújja majd a hó.

által nyújtotta lehetőségeket a megszervezési az iskolák mellé a szülői szövetségeket. Ez a szövetség nagyon fontos s hathatós szervezőtette nőtte volna ki magát s egyike lehetett volna a legerősebb nemzetközi szervezőtetteknek. Munkája abban állt, hogy minden iskola mellett az iskola növendékeinek szülőiből egy szervezetet létesítettek, amely a tanítókkal s tanárokkal együtt a diákok társada mi, szociális s főképpen pedagógiai kérdéseit intézte. Ez volt a szerv, amin keresztül a magyar társadalom beleszólhatott a szülői jogon a cseh szlovák nemzeti érdekeket szolgáló iskolai nevelésbe.

Ugyazólván valamennyi iskolának népi jellege volt, vagy talán inkább azt mondhatnám, hogy szegény jellege. A magyarság lassan leszegényedett, gyermekei is magukba szívták a szegény sors minden jellegzetes adottságát. Ez a megállapítás egyformán szól nem csak az elemi iskolára, nem csak a kevés polgárra, de szől a nyolc gimnáziumra is, de még inkább érvényes a főiskolát látogató magyar hallgatókra.

A huaz éves kisebbségi sors legnagyobb nyoma a fiatalság szemléiségében érezhető. Nem csoda, hisz az iskoláink célja az iskolai rendeletek szerint a társadalomban való demokratikus együttélésre, az összetartozásra és az emberiségre való nevelés volt. Így nem csak a sokat emlegetett s az egyben cikkezett értelmiségi fiatalok között érzékelhető bizonyos felvidékiesség, hanem éppen úgy érezhető a felvidéki magyar földműves és munkás ifjúságnál is. Hosszu volna jellemezni ennek a három csoportnak a lelki összetételét; de hisz nem is erre vállalkoztam. Most egyedül azt kutathatom csak, hogy mik azok a feladatok, amit most már együtt, egyszerre el kell végezniük a közös kulturafeladataink között.

Tegadhatalan tény az, hogy az egész magyar népi tömegben a legnagyobb résznek csak népi iskolai képzettsége van. Most ahelyett, hogy nagyképpen irányt próbálnak szabni az irodalomnak — különben ezt nem is lehetne, mert magyar irodalom csak egy van — ahelyett, hogy pálcát törnének egyes művészeti irányzatok felett, tisztán a magyar népi tömegek kulturafeladatainak megszervezéséről óhajtok beszélni.

Számunkra nem az nyújt kizárólagos élményt, hogy a válsághelyzetben kik jelennek meg valamilyen magas színvonalú előadásokon, hanem sokkal jobban érdekelné bennünket az, hogy a magyar néppel mennyire törődnek az alig pár éves kötelező iskolákon kívül. Minket erre is megtanított a kisebbségi sors. Tudtuk, hogy a nemzeti kultúrát a földszaga nép, az olajos szaga munkás számára teremteték s kimerült mondaní, hogy árulója a magyar kultúrának mindaz, ki megakadályozza azt, hogy a tömegeink is hozzájáruljanak a kulturafeladatainkhoz.

Tapasztalatunk az, hogy a falusi élet sokoldalúsága a magyar gazdát amúgy is beállította a mozgalmi életbe. A községi képviselőtestületek, az urbères községek, az iskolaszékek, a falusi közmunkák mind a falu népének közéleti tevékenységét kívánják s gyakran akad köztük, ki önálló utakon indul el, szövetkezetet, kulturegyesületet szervez meg a faluban s ezeket vezet, könyvet, jegyzőkönyvet vezet, üzletet köt, árakat kalkulál stb.

Törvésszerűt tehát nem lehet más, mint az, hogy ezen sokoldalu tevékenységében segítségére lehessünk, nem pedig az, hogy újabb munkafeladatot rójunk a vállára nemzeti kötelesség ürügye alatt.

Óket kell elsősorban továbbképezni, megfelelő irányítású munkába állítani, mindegyiket a maga otthonába. Ilyen célkitűzésekkel, a kulturmunkánk nem vasárnapi délutáni szórakozás lesz, hanem a népi tömegeink szellemi, gazdasági és politikai megerősödését és érvényesülését hozza majd magával. Errel a munkával az egyedül álló, csak egymás mellett élő tömegeinket egy nagy egységbe forrasztják a parasztiainkat, parasztsággá, a népet pedig öntudatos nemzetisé nevelhetjük.

Felteszem most már a kérdést, hogy vaj-

jon képes-e a magyar szellem kis államiságával elvégezni ezt a sok feladatot?

Engedjék meg, hogy erre talán már ne is válaszoljak. Én nem tudok nagyobb csodát elképzelni, minthogy a magyar szellem a rettenetes leveretése után, a háború után is szakkadatlannul alkot. És az még csodálatosabb, hogy írói csoportokat, gondolkodókat, valamennyi kulturmunkást a csonkaországban s az utódállamokban egyaránt közös vonal fog össze Nyírő és Kóos Károly ugyanazt mondják kifejezhetetlen művészetükkel, mint Bartók, Kodály, Mác László; a Prágába felnőtt magyar fiatalok, a konáromi diákok; a kassai katolikus Új Élet ugyanarról beszél, mint a református erdélyiek. A vársárhelyi Találkozó fiataljainban ugyan az látszik, mint a Prohászka emleim nevelkedett felvidéki fiatalokban, Makkai Sándor és Ra-

vasz László rezonanciát találnak a nagyvárosi Erdélyi Lyukokban; a református Kodolányi Boldog Margittól ir.

Valamennyien titkos összeesküvés tagjai vagyunk. Erős, szociálisan átalakult nemzeti öntudattal s nedekező magyarságot akarunk, amely megértő, kitérőszívű s erejében bizva barátkozik a többi kulturnemzetekkel. Ady Endre jár az eszembe, aki a kis Értől indult el és bejutott a nagy Óc-ánsba.

Igen, mi mindnyájan az Értől indulunk el. A magyar rőtől, a magyar népből. Kirepítő fészünk a magyar közönség.

Atik most felszabadulva visszatérünk hazánkhoz, ez a magyar szellemet képviseljük. Az erős színt s a magyar fajta örök vonásait.

Tudjuk, hogy a kulturafeladásban velünk vagy ellentünk lehet menni, de nélkülünk soha.

A lévai 48-as nemzetőri lobogó megmentése

Amikor 1938. évi december hó 4 én, a Baravármegyei Egyesület díszközgyűlésének keretén belül Léva város nevében további megőrzésre a 48-as nemzetőri lobogót átvettem, nem volt alkalmam a történelmi hűségnek megfelelően részletesebben elmondani ezen értékes ereklyének a csehek elől történt megmentése körülményeit. Nem lehetett ezt megtennem azért, mivel akkor a gyűlés lefolyását a magyar rádió közvetítette és így érthetően minden elhangzott beszéd paragrafokra volt kiszámítva.

Többoldalról megnyilvánuló kívánságnak tesztek tehát eleget, amikor a későbbi idők és a lévai krónika számára megőrzendő — legjobb visszaemlékezésem szerint — mint a zászló megmentésének egyik részese, elmondom a zászló megmentésének részletesebb körülményeit. Örömmel teszem ezt, mert nemcsak belső szükséget élegetik ki velem, hanem a nagyközönség érdeklődésének s elsősorban a zászló megmentése kivitelezőjének, néhsi jóbarátom és kártársam fiának, Tokody István ezidőszent gyömrői lakosnak hozzámm eljuttatott kívánásának is eleget tesztek vele.

A 48-as lobogó Léva város főjegyzői szobájában volt üvegezett szekrényben elhelyezve. Mivel a cseh megszállás előtti időben ez volt az én dolgozó szobám, annak őrzetére én voltam hivatott. 1919. január 16-án távirati értesítés jött a város akkori polgármesteréhez, hogy a cseh csapatok megszállják Lévat. Ez akkor nem történt meg, de visszaemlékezésem szerint 1919. január 23-án közvetkezett az be. A pontos időt sajnos nem tudom, de vagy a megjelölt napon, vagyis a cseh megszállás napjának estején, vagy egyik legközelebbi napon be jött hozzám idő. Tokody István kártársam, Léva városának azon időben volt tanügyi és gazdasági tanácsnokja azzal, hogy itt az idő a gyors cselekvésre, a zászlót bármi módon is, de meg kell menteni. Tanácsot tartottunk és határoztunk. Akkor már a lévai Városháza körül szuronyos cseh csendőrség és katonaság őrizte a kijáratokat. A kései esti órában bejöttek az én dolgozószobámba néhai idő. Tokody István és fia ifj. Tokody István, a zászlót az üvegezett szekrényből ifj. Tokody István kiemelte, a ruhája alatt a teste körül csavarta és szuronyos katonaság között lopódotok ki így a zászlóval a Városháza egyik kijáratán az utcára. Mi pedig idő. Tokody Istvánnal a Városháza másik kijáratán távoztunk, hogy ne legyen az egész dolog feltűnő és gyanús. Mar előre megbeszéltük, hogy más-más uton fogunk eljutni néhai Levatic Gusztáv ügyvéd házához. Ugyanis úgy határoztunk, hogy a most bevezettnek adjuk át megőrzés végett a zászlót, mert ő volt Léván a 48-as pártunk régi elnöke. Ez így történt. Jellemző azon körülmény kiemelésére, hogy akkor is már megnnyire éreztük azt, hogy a cseh megszállás nem lehet végleges, az, hogy az átadott zászlóról, amelyet a családtagjai jelenlétében így küldöttségileg átadtunk, én néhai Levatic Gusztávól még elismervényt is kértem és kaptam. Ezt az elismervényt több éven át gondosan őrztem, de jöttek a

sorozatban csendőri házkutatások, úgyhogy az ügy érdekében tanácsosan tartottam ezt az elismervényt megsemmisíteni. A Levatic és Szabó családok házához tehát mint emlegettem ifj. Tokody István hozta el a teste körül csavart zászlót. Itt átvette őrizet és megmentés okából a Levatic és Szabó család. Később Szabó Aranka urhölgy kispárnájába lett elrejtve, aki — amint ő azt a díszközgyűlésen maga is elmondotta — ugyanúgy mentette át magyar területre Budapestre, mint ifj. Tokody István.

Szükségesnek tartottam mindezt az utókor számára megőrzendő öreg „Bars”unk hesséjén is lerögzíteni, hiszen úgy Szabó Aranka urhölgy, mint ifj. Tokody István ur, akik a zászló megmentésének tulajdonképeni hivatásúak voltak, bátoragod igénylő cselekedetükkel olyan nemzeti érzeléből fakadó magyaros dolgot cselekedtek, hogy méltán szolgálhat példaképpé a jövőben is minden magyar ifjúnak.

KLAIN ÖDÖN.

KARÁCSONYI PÁSZTORLEVELEK

Karácsony első napján a magyarországi református egyház minden szöszékéből felolvasták az slábbi történelmi fontosságú körlevelet, amelyet a meggyabodott Magyarországi valamennyi református egyházközönséghez, gyülekezetéhez, lelkipásztorához, presbitériumához, tisztviselőjéhez, egyházi és iskolai hatóságához intéztek az anyarság s a volt szlovákiai és kárpátaljai református püspökök és egyházkerületi főgondnokok.

(E pástorlevél felolvasásának a lévai ref. templomban a külföldös történelmi jelentőséget ad az a körlevel, hogy az államfordulat után ebben a templomban nyitotta meg Palóci Czinke István püspök az akkori Szlovákia egyetlen ref. zsinatát. A csehszlovák kormány a lévai zsinat által alkotott egyházi törvényeket, különféle kifogásokkal, a ref. egyház többszöri sürgetésére sem hagyta jóvá. A szerk.)

A körlevél többek közt így szól:

— Özimmel jelentjük minden magyar református testvérünknek azt a közös lélekből fogant megállapodásunkat, hogy a Felvidék magyar református egyházközönségei a visszacsatolás tényétől kezdve, az egységes és oszthatatlan történelmi magyarországi református egyház élő tagjai lettek. E ténynek ünnepléyes megállapítására, törvénybeilátására és az ebből folyó következmények levonására az országos zsinat illetékes s ennek sürgős összehívására iránt a törvényben rendelt intézkedések megtörténtek: az ország Főméltósága Kormányát Urától engedélyt kértünk e zsinat megtartására.

E zsinat képviselőit a visszacsatolással kiengesztelt és meggyabodott magyar református egyház összes presbitériumi fogják megválasztani. Természetesen a megválasz-

tottak között első hely illeti meg az egész magyar református egyház egyetemes erkölcsi érzése szerint azokat a férfiakat, akik mint püspökök, főgondnokok vagy az egyházi élet más vezetői a megazálás alatt álló Fejvidéken a magyarság és a tiszta Evangélium ügyének hordozói és legelső bizonyítói voltak.

Két évvel ezelőtt a Csehszlovákiában küzdő és szenvedő magyar református egyháznak olyan intézményeit, alkotásait, jogviszonyait és helyzeti átalakulásai tényleg, amelyeknek a történelmi magyar református egyházba való beillesztése s az ezzel járó összes függő kérdések elintézése kemény és hosszú munkát kíván. Erégből a mieelőbb összetűző zsinati ünnepélyes megnyilatkozása után egy átszervező bizottságot fog kiküldeni, amely minden kérdést törvényesen és méltányosan az atyafiúi szeretet és megbecsülés teljességében fog megtárgyalni és javaslatát még a jövő év tavaszán a zsinat elé terjeszti. A zsinatnak a javaslatra hozandó határozata véglegesen elintézi egyházunknak ezt a különösen fontos és kedves feladatát: a teljes egyetemes művét. Miodaddig a Fejvidékről visszacsatolt gyülekezetek megmaradnak a belsőli származék egyházi teozatok és felbontások közigazgatási és bíráskodási illetékessége alatt s zavarlatlanul érvényben marad törvényesen megválasztott egyházi tisztviselőik joghatósága.

Mi pedig megégszer zavartunk egymás bizonyosságtételéről fokozott erejével kérünk mindenkit az eltörtött határokon innen és túl, hogy a magyar református egyház történelmi és lelki egységét az egyház Urának, a mi Urunk a Jézus Krisztusnak való alávetés engedelmességgel, a Szent Lélek ajánlásainak hálás elfogadásával, egyházi törvényeink és a törvényes egyházi felsőbbbék rendelkezőseinek megtartásával előmozdítani boldog kötelességének tartsa.

A minden kegyelemnek latene, ki az ő örök dicsőségére hívott el titeket, a mi Urunk Jézus Krisztus által, tpepen titeket erősökké abban a reményességben, hogy amit Ő a mi megbeszabításunkra elkezdett, azt dicsőségeseen véghezviszi.

A hercegrímás pásztorlevele

Dr. Serédi Jusztinián hercegrímás most megjelent X. pásztorlevelében a zsidókeresztiségről a következő latinnyelvű leíratot intézi papságához:

„A zsidók ezekben a napokban nagy számban kívánják a keresztiséget felvenni. Ebben a kívánságukban bizonyára indítja őket az idők viszontagsága is és nemcsak az idők, hanem inkább a földi boldogságot töreksezen megük és fizik számára biztosabbá tenni. Mégis kegyetlenül és igazságtalanul járnak el azok, akik a bizalom hiányában valamennyiüket visszautasítják, de éppen úgy azok is, akik a szándék előzetes megvizsgálásának és az alapos oktatásnak mellőzésével ríetnek nekik a keresztiséget feladni. Szabály legyen az, hogy mindenkit szeretettel kell fogadni, akik meg akarnak térni; aztán legalábbis három hónapi próbaidőre bocsájtandók a felöltöttek, amely idő alatt hetenként legalábbis két teljes órán át a plébános, vagy helyettese által a katekizmus igazságaiiban oktatandók.

A keresztelés ne történjék meg az egyházfő kitért engedélye és a polgári törvények rendelkezéseinek betöltése előtt. Ezenkívül vizgányi kell arra és ez az egyházfőhöz intézett beadványban különölegesen fel-említtendő: vajjon érvényes-e vagy legalábbis érvényessé tehető-e a házasság, amelyben a keresztelésre jelentkezettek élnek. Elenkező esetben pedig, például ha a házastársak közötti kölcsönös akadály áll fenn, keresztelés szentségét nem lehet kiszolgáltatni.

Azokat pedig, akik azt vélik, hogy a zsidók házasságát a keresztelés után az egyház előtt újból meg kell kötni és így érvényessé tenni, felvilágosítjuk arról, hogy ez a véleményük téves, mivel az ilyen házasság a természeti törvénynek alapján érvényes és magának a keresztelésnek felvétele folytán a szentség méltóságára emelhetik.

Figyelmzettjük végül a főtisztelendő papságot, hogy a keresztelés után is különölegesen gondot fordítsanak a kitértekre.

SÁGI FARKAS ISTVÁN:

Dobó István második városa Léva

A budapesti rádióban 1938 november 12-én a felszabadulás alkalmából tartott előadás, melyet a szerző emlékéül küld.

Borus, júliusi napon, a Garamba siető felhők alatt jártam a régi várost, szedegettem a régi emlékeket, amelyek méz édes-ségével csordultak a szivemre. A lanthatlanul vonuló felhők alatt valami csendes szomorúság nehezedett rám, gyermekkoromon túl visszafelé néztem és Léva emlékeit kerestem.

Magányos, előrenyuló hegyen emelkedik a régi vár, alul hosszú, egyemeletes udvarházzal, s ki tudja, hogy hányadszor olvastam régi iskolám, a piarista gimnázium mellett a megfakult márványba vésett felírást: „... Magnificus dominus Stephanus Dobó de genere Ruszke, comes Barc... 1571...“

Bornemissza Gergely és Cecey Éva alakja jelentek meg színes szememben, messziről odakísértelt az egri vár, s magamban jólesőleg, teli fohászként kelt a lévaiak dicsőre: megérdemelték, hogy a lévai vár falán Dobó Istvánnak, az egri hősnak a neve álljon. A márványtáblás mementó bűsége magyar, később kuruc Lévát látott maga alatt, Dobó István, Bars grófia nyugodt dertvel tekinthetett alá a csillagokból.

A váron túl, a három k-betűs hegy között, a Kálvária, a Kúrtahegy és a Kereszt-hegy öleli körjében, téges mezőn, hét karcsu jejenye között megint elakut márványtábla, amely a Koháry-nevet dicséri ismerőnek és idegennek. Mindig levett kalappal a kezemből olvastam a lévai magyarok által odavésett szavakat: „Üdv a hősek emlékének! Koháry István vörkapitány e mezőn védelmezte Lévát a törökök ellen, itt kapt halálos sebet. 500 jó vízezővel hősi halált halt 1664. július 20-án. E napon örökre lettint a félhód uralma Léva vára felett.“ Az egész városban olt kísért a magyar dicsőség glóriával és kőből szomorúsággal tettezt két esztendőre: 1848 és 1849. A közeli Nagysalló síkján viatta élet-halál-harcát 1849 ápriliában a farsadt, de lelkes magyar honvédek, s a lévai iskolában ápolták a sebesült honvédeket. A lévai temetőben hirdeti az elesett honvédhősök emlékét hatal-

mas oszlop, amelyet a kegyelet még a gyászos emlékü cseh megszállás éveiben is minden esztendőben megkoszorozott.

Hoszu békeévek teltek el a kiegyezés után, Léva érőben, becsületben gyarapodott, történelmi multjához gyermeked kegyellel ragaszkodott, küléljében csinosodott, tisztasága szinte közmondásos volt, s hogy rendezett tanácsú városas nőti, az egész vidék fölött szinte egyeduralmat gyakorolt. A nyitrsi tizennegyedik honvédegyalozezred egy zászlóalja itt kapott csinos laktnyát, az ország egyik legelső tanítóképzője innen bocsájtotta szárnyára a lelkes, fiatal magyar tanítókat, ósrégi piarista gimnáziuma az egész, boldog, régi Nagymagyarország minden tájára adott egy-egy alkotni és dolgozni tudó szellemet.

A kuruc időkben itt vot Vak Botlyán háza, még a nemrég időkig is szembenezett a laktnyával, s új honvédek kivonulását őrizte farsadt tekintetével.

Atán u, talán még a török hódoltság idejénél is szomorubb fejezetet szánt a történelem kuruc Léva városának. 1919. január elején szálltek meg a cseh légionista csapatok, s egy hideg, januári éjtszakaig hagytak oda Lévát, almáink és vágyaink városát, hogy az azóta régen elhunyt feiuidéki hőssel Pálmay századosal átmenjünk az l'poyi túlsó vonalára. Ejjékor trüettük ki a várost, amelyre olyan nyomozást, szinte télire dermedt csend fejtőd, mintha az egész város a temetőbe költözött volna.

Léva életében közel husz esztendő. uj fejezet kezdődött. Az idegen uralom idején rövid évek alatt szerették volna elvenni, megmésítani kuruc jellegét, de Léva és derék polgárai állták a kemény harcot, s a város szívevel-lelkekkel, érzéseiben és jövővárában is csak magyar tudott maradni. Hiába állt már régen az Öreg Orszlán helyén az ujonnan épült Város Nagyszállóa, hiába vettek le a tanítóképző új palotájáról a majolikaóbról kirakott, gyönyörű magyar címet, hiába került Szent István koronája helyére a cseh orszlán, a lévai gyermekek magyar anyá tejt szívták, Léva történelme Dobót, Koháryt és Vak Botlyánt, a nagysallói vitéz honvédeket ismertette, s a történelmi erők halalmát nem tudta megtörni az elnyomók hada.

Az idegen uralom alól a régi hazába került nevek. Kittenberger Kátona Kálmán, a híres utazó, Bonyai Kornél, a korán elhunyt költő, Faragó Ede, a cserkészek büszkesége, Feja Gúza, az ut Magyarország egyik égőtollu munkása, Tatar István, a magyar sport egyik vezéralakja és a többiek, akiknek nevét kisebb-nagyobb körben becsületes, magyar munkájuk tette ismertté, mind Léva szellemét vitték magukkal, azt a lehet-tien-nel is megküzdő, sehol akaratot, amelyet a lévai magyar anyák oltottak szívükbe soha el nem fogyó utraival.

A város utolsó magyar polgármestere, Bódogh Lajos már nincsen az éők sorában. Nem érte meg a boldog felszabadulást Báthy László prolátus sem, a város akkori prépost plébános, eltávozott Bírtha József református lelkész is, ott porlad a temetőben Tóth Sándor gimnáziumi igazgató, aki a magyar történelem ékességére tanítgatta a lévai fiatalokat. Régen meghalt Léva öreg hegrődsze, Kersék János, a költő is, akit még sokszor emleget a nóta: „Ezüsttükros kávéházban...“ A halottak azonban el nem fogyó életet hagytak megük után. Az egykori lévai márciusi ünnepek úgy beelőltották a város szívebe a soha el nem muló, magyar hazaszeretetet, hogy az husz esztendő — egy csepp a történelem tengerében — ki nem írhatta, még csak meg sem ingathatta.

Az elszakadt lévaiak mindig szigetet alkottak, ösztartásuk közmondásos volt a világháború alatt is. A tiszényes honvédek és az esztergomi volt huszonhatos közös

KÖSZÖNTŐ.

Nincs itt egy sirhanthyi földem, a csillagok nem nekem égnék itt, nehezen pergettem mégis mindig a távollét felleges éveit.

Emléked simogat most is, a szivem mégis úgy elszorul néha: annyi év után fiadnak fogadsz-e álmaim álma, kedves Léva!

„Ezüsttükros kávéház“, a régi utcák, százados, ősi köveid megismerik-e, érzik-e most is öreg diákok lépteit?

Karodra veszed, — elringatod-e hozzád sóvárgó elkemet? Megérd-e majd újra, amit szóba önteni nem lehet?

Hogy szebb itt a tavasz, több a virág, szűzi-fehérett a tél, hogy esténként egyszerű, öreg meséket dúdol errefelé a szél,

hogy nem olyan sötét itt a bánat, akik elmétek: visszavágyanak, hogy égből a szeme, hű a szíve most is a lévai lánynak...

Öreg Léva, itt vagyok végre, elhozhat nekem a szivemet, mert elfeledni, elhagyni Téged hűsz hosszú év után se lehet!

SOMOGYI IMRE.

gyalogrezed legbátrabb katonái között voltak. A három keresztény egyház papjai szeretetre és összetartásra nevelték a jószándéku népet, iparosai a régi Felvidék céhei között az első helyen álltak. Városi muzeumban, amelyet Kriek bácsi, a régi Magyarország egyik legkiválóbb pedagógusa őriz, szépéges emlékeket talál az idegen.

Lehet, hogy csak én dicsemp a várost, az onnan elszakadt egykori kisdíák szemével, de azt hiszem hogy szeretjük és dicserjük mindannyian, akik falai között nőttünk fel. Megható kép volt, hogy itt, az elsőnek felszabadult és világhíressé vált kisvárosban, Ipolyvárosban, a dicsőséges magyar bevonulás első órájában, hogy egymás mellé bujtuink, hogy aggódunk, mi, lévaiak, hát a mi városunkra mikor kerül a sor? Egyre várult, lestük a híreket, minden este azszal fektüdtünk le, vajjon mit csinálnak most, odahaza a mieink, mit csinálnak velük a hatalmi tébolyokban szinte őrlőngő idegenek? Mi történik szon a pompás főtéren, amelyen csak az elmúlt nyáron játszották a „János vitézt” s az első lévai szabadtéri játék rendezője kikerült-e már a csendőri felügyelet alól? Vajjon mit csinál a többi magyar vezetőember, ki őriz nyugtalan álmat, s mit hoz reájuk az újabb holnap?

Benne álltunk az öröm teljességében, Ipolyvárosot az egész világ szeme sok, hosszúraapon át éber figyelemmel kísérte. De szívtünk mélyen mindig ráncot vetett az aggodalom, homlokunkra súlyos barázdák üttek, Dobó és Koháry városát, városunkat féltettük.

A magyarok Istene lassan, de annál biztosabban írja népének történetét. Ha nem is olyan verőfényes, mesébe illő már az ősi nap, ha a lévai Kávéria, a Kúrtahegy és a Kereszthegy el is készítették télire szánt köntösüket, ha a Koháry-emlékkaporna körül már félig csupaszon is mered az égnek a hét, karcu jegenye, a kuruc város mégis boldog ünnepet ül, a lévai főtér mégis könnyes zokogással hangos, a lévai vár évszázados falait mégis derűsebb fény cirógatja, a kuruc város megtért elhagyott őrhelyére, a végekre, magyarok határára. A Tót Kapu felől sebes vízzel sürgetőben folyik az öreg Garam, leviszi az üzenetet a két Dudaának, a vén Duna hajjai átadják az üzenetet az egész világnak, ahol magyarok élnek, s azoknak, akiket a magyar sors mindig érdekel: megint egy újabb magyar terület, megint több maroknyi, ősi magyar föld, megint több reménység és szebb valóság: Levice helyett ősi Léva.

Az öreg Tabán házain ott leng a háromszínű zászló, amelyet husz esztendőig őriztek a padlásokon, a város Főterén magyar Himnuszát játsszik megint a katonazenekar, kicsinyek és felnőttek együtt imádkoznak, éneklük és zokogják a magyar Hízek-egyet, a temetőben nyugvó honvédeknek nesztelenül kikelnek sirjukból és odaállnak a régen látott, ujarcu, de ugyanolyan szívű és daú magyarok sorába, a magyar dicsőséget felkapja az ősi szél és elviszi mindenhová, ahol elszakadt lévaiak élnek, s akiknek a szeméből kicsordul a boldog öröm könnye.

Dobó István szelleme pedig odafent, a csillagok körül talán éppen most jelenti magyarosan, katonásan a Legfelsőbb Hídurnak: „Uram elfogylatd Lévat, tartsd meg örökké, tartsd meg újabb eszedővre, egy boldog, békeséges Nagy Magyarországnak!”

Ipolyság, a Felszabadulás és Szent István évében!

— A lévai Vöröskereszt Egyesület önkéntes ápolónői szervezete január 2-án, d. u. 6 órakor tartja első gyűlését a volt Járásai Ifjúsággonzózó épületében, illetve a jelenlegi Országos Stefánia Szövetség egészségházában. (Ladányi utca, régi Gyapay-ház.) Kérjük ápolónő testvéreink teljes számban való pontos megjelenését. Régi igazolványát mindenki hozza magával. A vezetősege.

A családjuktól távol élő lévai rendőrök karácsonyestje a Kaszinóban

Léva város társadalmának megéről szeretete tette lehetővé a Léva szolgálatot teljesítő és családjuktól távol élő m. kir. Államrendőrök meleg karácsonyestjét a helybeli kaszinóban. Este 6 órakor katonás pontossággal sorakoztak a nagyteremben, ahol Boros Endre rendőrfelügyelő, Dudás János és dr. Versényi fogalmazók is megjelentek.

A szépen megterített karácsonyi asztal, az ajándékosmagok derűs tarkasága, a sudár, szép karácsonyfa igazai, békés karácsonyi hangulatot árasztott.

A „Mennyből az angyal” kezdetű éneket énekeltek a jelenlevők s lehalló könnyek szivárványán keresztül távolbálító s a messzi otthon kereső szemekkel szeretettel simogatták körül a karácsonyfat, amelynek kicsi gyertyái vidám sercegéssel égtek, belekapva itt ott egy-egy angyalhaj ezüst csillogásába.

Azután Schubert Tódor beszélt s az őszinte magyar arcok bizakodón fordultak feléje. Léva város társadalmának nevében igaz szeretettel üdvözölték őket a szent karácsony estjében ezek között az öreg falak között, amelyek az elmúlt husz esztendő alatt is a magyar testvériségnek, a magyar élniakarásnak, a szép magyar nyelvnek és kultúrájának voltak védőfalai.

Özöket a kötelesség, a szolgálat távol tartja a családi élet meleg tüzhelyétől, kedveseitől, drága gyermekeiktől, ezen a szent estén is, amely nemcsak a kereszténység, de az egész művelt világ legnagyobb ünnepe, mert ünnepe a szeretetnek, a jószágnak, a gyermeknek. Nagyon jól ismerem azt a fájó érzést, amely elfogja az ember szívét, akkor mikor ezt az estét távol kell töltöni az övétől, mert hiszen én is hat karácsonyot töltöttem elszakítva anyéimtól messzi Szibériában. De az őzök pillanatnyi fájó érzését enyhítse az a tudat, hogy edes hazánk, a megnagyobodott Magyarországot érdekeit szolgálják, amikor itt a visszacsatolt ország részben a rendre és nyugalomra örkődnek. Hálátlan, nehéz feladat. De legyenek magygozódo, hogy nem csak mi, de minden komoly ember teljes mértékben méltányolni tudja az őzök értékes munkásságát.

S most, amikor e gyertyafényes karácsonyfa mellett, lélekben hazaszállnak kedveseik körébe és megcsókólják hitveseik,

szüleik arcát, megsimogatják gyermekeik fejecskéit, gondoljanak szeretettel egy uriaszonyra is, Magyar-Kossa Aladárnára, aki a főméltságu asszony és Inrdy Béláné kegyelmes asszonya nemcsak akciójának képviselője volt it, aki amellét, hogy éjt nappalál téve fáradhatatlanul dolgozott a szegényekért s boldog volt ha csak egy könnyet is letörölhetett a síró arcokról, ez az uriaszony nem mulasztott el egy alkalmat sem, hogy a legnagyobb szeretettel emlékezzen meg őzökről, mint az ő hűséges, derék munkatársairól.

Arra kérem őzöket ezen az első magyar szent estén, hogy továbbra is legyenek támogatói minden nemes ügynek; nehé, de nemcsak hivatásuk teljesítése közben legyenek segítői a szegényeknek, nyujtsák ki védő, támogató karjaikat az arra rászoruló felé s megfogják látni, hogy a jó Isten kegyelme őzökkel lesz s már itt a földön elnyerik jutalmukat megelégedett, boldog életükben.

Ezt a szerény karácsonyi estét pedig fogadják tőünk azzal a szeretettel, amelyen szeretettel hívjuk meg őzöket ide. Töltsék kelemesen az ünnepeket és érezzék jól magukat Léva, ahol szeretettel várjuk őzöket és szeretettel látjuk működsüket. Az Ur Isten áldja meg mindnyájukat!

Azután Boros felügyelő beszélt meleg szeretettel s atyai jóindulattal a könnyező magyar rendőrökhöz s nagyszerű szónoki készséggel, magasan szárnyaló beszédben emlékezett meg a husz év óta várva-várt magyar karácsonyról s őszinte hálával mondott köszönetet Léva városi áldozatkész társadalmának. Akkor aztán kilépett a sorból egy álmódzószemű rendőr, Cuják Ferenc s mélységes átérzéssel, kifogástalan szaválótechnikával adta elő János barát „Tátra keresztje” című költeményét. S a boldog magyar karácsony szent hangulatában a költemény színes előadása nyomán pillanatokra keserű könyv szökött a szemünkbe, emlékeztvén az elnyomatás husz esztendőjére.

Végül felszendültek a Himnusz hangjai s vitték a reménykedő, síró magyar könyörögést fel az egekig: Isten áldd meg a magyart!

KARDOSLEPKE.

(Egy tanár kerserveiből.)

Államfordulás volt,
Temettünk iskolát
Nagy-Boldog-Asszonykor.
Gondolat és érzés
— Boldog-Asszony-Anyánk! —
templomi zsolozsmás
szent-formákban szölt ott.

Aztán kiöngtünk
Ternészhöz, Pánhoz
— ki a Golgotához! —
Gondolat és érzés
— Temetés! Szenvedés! —
formán át szölt ott is
vivődő bánathoz.

Élniakarások
szent misztériuma
gyűlt lelkünk mentvára,
Iskolánk nyílt sirján . . .
A Magyar gondolat
s tiltott magyar érzés
ős-testamentoma.

Mint azt gyermekbe is
— fü, fa, bogár révén —
bevisik vesékg
Golgota-alakja
s Pán, a csókos művész.
Hát: faveite linguis!
— Vagy a gyöngébekbért:
Halld iskolás-regém.

I.

„Jij suis et jji reste“
Mac Machon, Sebastopol.

Augusztus közepén,
délnek óráiban
Kálváriának ormát
pompás lepka lakja.

Nem is úgy egyedül . . .
kettesben suhannak.
Ha nem ügyelsz, biz' még
beléd zavarodnak.

Cikáznak a légben
a Kápolna között;
egyszer toronymagast,
majd lent a fű fölött.

Cikáznak, cicáznak,
tűz-csókokat váltva;
fényt, derít és napot
hisz, csak ezért vártak.

Nászuk egynapos, de
fajeros . . . Halál nincs!
Dajkáikból szittak
mákat, köményt, ávizst.

Míndez: Élet. Erő
náluk. Ugyanezt jelentő
szárnyakkal csapása,
acél-suhogása.

Minek nyomán hang kél
— Miként mottóm beszél —
„Itt vagyunk!” Te Isten!
„Itt maradunk!” — Itten.

II.

... Élünk.

A legtalálékosan
véltém idézhetni
hadvezéri mondást
Cimerfordításkor.
Győző vagy Legyőzött
— hahogy azt idézi,
magamodt hirdeti:
értelme? — az más s más.

Hijába szedik el
az iskolás emlének.
Hisszük, valljuk, mondjuk:
Kár nélkül veszjük el
ezt a pompás mezőnk.
— Bizva-bizzal, várjál —
Karon varju-királs
itt a győzés . . . Bukás!

Égő jelünk füstje
ugymondott Győzőnek
becsibi szemébe:
a megtörhetetlen.
Élniakarásunk,
Siónt! — kiáltásunk,
Napbanézó szemünk,
Régi Szent-érzésünk.

Miénk volt itt mindig
— Golgotánk is így int —
Élet és szenvedés,
Patak csörgedezés,
Egy város-lehelés,
Botja a kenyérnek,
A domb után gerezdje,
Csillagtábor Egen.

Örök itt bennünk az
Óslakos gondolat.
Betűn! bennetek:
rég-i-hit! új-kezdet!
„Itt vagyunk!” — kezdettől
„Itt maradunk!” — élünk
Ez a magyar-hitünk,
irthatatlan létünk.

(Folyt. köv.)

— TANFOLYAN VIDÉKIEK SZÁMÁRA.
A Magyar Műszaki Szövetség a jövő héten
2—2 és fél hétig tartó elméleti és gyakorlati
villamoshegesztő tanfolyamot tart írsrokok,
szakmérnökök, munkások s.b. számára. Ki-
zárólag vidékiek vehetnek részt a naponként
4 órnyi elméleti és műhelyoktatással járó
csoportban. Felvilágosítást a szövetség ügy-
vezetősége ad. (Budapest VI., Liszt Ferenc-
tér 11.)

— KÖSZÖNET A FELVIDÉKI SZÜLŐK-
NEK, TANÍTÓKNAK ÉS HITOKTATÓKNAK!
Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Engedje meg,
hogy mint felvidéki, Önhoz forduljak és ké-
rem, adjon hangot nagybecsű lapjában, a
Bereban, szivből jövő, őszinte lélekből fakadó
hálaünknek, amelyét mi, az elszakított terü-
letekről származó magyarok érzünk mindazok
iránt, akik a megpróbáltatások évtizedei alatt
a magyar ifjúság körében végeztek lélek-
mentő munkát! Elsősorban a szülőkre, a hit-
oktatókra, a tanítókra gondolunk, akik áldo-
zatos szeretettel ápolták a hazaszeretet érzé-
sét gyermekeik és tanítványaik lelkében.
Bizonyára elsősorban rajtuk mult, hogy a
felvidéki magyar ifjúság, amely magyar szót
alig hallhatott, tisztán és szépen beszéli edes
anyanyelvünket és hogy szívvel-lélekkel ma-
gyarnak tudja, érzi és valjra magát. — Ké-
rem, ne vegyék szerénytelenségnek, hogy
honfitársaim nevében éppen én emlékezem
meg erről a nagy lélek- és szinte nemzet-
mentő munkásságról, amelyért a Felvidék
gyermeknevelő magyarságát soha el nem
muló hála illeti. — Tisztelettel: Nahlik Her-
manné, Matild, Vörösi Keresztes intéző tes-
tvér, Budapest, Győri-ut 17.

— LÉVA VÁROS 1939. ÉVI VÁSÁRJEGY-
ZEKE. — Állatvásárok: Január 2. (elmarad),
február 6, március 6, április 3, május 1, ju-
nius 5, július 3, augusztus 7, szeptember 4,
október 2, november 6, december 4. Kirakodó
vásárok: Január 4, március 8, május 3, ju-
lius 5, szeptember 6, november 8. Minden
szerdán és szombaton helivásár és sertés-
vásár. — Városi tanács.

KULONFÉLÉK

BOLDOG UJ ÉVET kívá-
nunk kedves olvasóinknak, hir-
detőinknek és lapunk minden
barátjának.

— A JÁRÁSI KATONAI PARANCSNOK-
SÁG BUCSUESTJE. A lévai járási katonai
parancsnokság működésének megszűnése és
a polgári közigazgatás bevezetésével kepcso-
latban a Városi szálloda külön termében csü-
lőtökön este rendezett társasvacsora ke-
rőtben vettek bucsut a járási katonai parancs-
nokságtól, amelynek katonai tisztikara és
polgári tisztviselői teljes számban vettek részt
az összejövetelen. A vármegyét Siska Dező
alispán, az államrendőrséget vitéz dr. Bartóthy
Dező rendőrkapitány képviselte. A vacsora
során báró Majthényi László, aki mint a kor-
mány megbízottja működött a járási katonai
parancsnokság mellett, elismerő szavakkal
moltatta Winkler Ödön alezredest, járási kato-
nai parancsnok működését, aki a legnehe-
zebb átmeneti időkben keresete és megtalálta
szét az utat és módot, hogy az átkapcsolódás
idejében a legjobban szolgálja a megnagyob-
bított magyar haza és a lévai járás köz-
igazgatásának érdekeit. Ez a nagy feladat
igen szépen sikerült, amiért hálás köszönetet
toimákosolja. Ugyancsak köszönetet mondott
báró Majthényi László a járási katonai pa-
rancsnokság minden egyes tagjának lelkes
és ügybuzgó tevékenységéért. Az elismerő
szavakat a járási katonai parancsnokság ne-
vében Winkler Ödön alezredest köszönte meg.
Vázolta a katonai parancsnokság kialakulá-
sát és jelentőségét, majd köszönetet mondott
báró Majthényi László kormány megbízott se-
gítő támogatásáért.

— AZ ÁLLAMRENŐRSÉG KÖRÉBŐL.
A m. kir. államrendőrség lévai kirendeltsé-
gének személyi változások történtek. A bal-
ügyminiszter a lévai kapitányság vezetőjét,
vitéz dr. Bartóthy Dező államrendőrségi ka-
pitányt ezen beosztásában véglegesítette. —
Ugyancsak véglegesítette lévai állásában vi-
téz dr. Sárkány Sándor detektívfelügyelőt, de-
tektívcsapat vezetőt, aki Szegebről érkezett
a felszabaduláskor Lévára. — A személyi
változások: Dudas János fogalmazót Szigó-
tarjánba, Boros Endre felügyelőt, a rendőrség
őrszemélyzetének parancsnokát Mátyásföldre
és dr. Versényi Pál fogalmazót, a büntügyi
osztály vezetőjét Budapestre helyezték át.
Mindhárom rendőrszét az átmeneti idő ne-
hézségei közepette kiütöden állotta meg he-
lyét és töltötte be hivatását a város kö-
zönsége szívében a legnagyobb rokonszerve-
tetek szeret. Távozásukat köszöntött sajnáljuk
és kellemesen fogunk visszaemlékezni rájuk.
Helyükbe a balügyminiszter vitéz dr. Érdy
Lajos fogalmazót Hegyeshalomról, dr. Kocsis
Béla fogalmazót Győről és vitéz Perczel Ist-
ván rendőrfelügyelőt, lévai földinket Buda-
pestről helyezte Lévára.

— UTLEVÉLKÉRŐK FIGYELMÉBE! Az
illetékes hatóság ezúton figyelemzeti az utlevé-
li közönséget, hogy az utlevél vagy ha-
tárállásig igazolvány kiállítását ne az utolsó
órakra hagyja, hanem a kellő időben tegye
meg a szükséges intézkedéseket a csatlalando
okmányok beszerzésére. Az utlevél megszer-
zéséhez szükséges erkölcsi bizonyítvány, szü-
letési vagy házassági levél. Az erkölcsi bi-
zonyítványt legalább egy héttel előbb kell
kérni. Ehez szükséges a születési vagy há-
zassági levél bemutatása. A felek egy darab
kétpengős és egy darab egypengős okmány-
bélyeget vigyenek magukkal. (Szegénységi
bizonyítvánnyal rendelkezőknek nem kell bé-
lyeget vinniük.) Az utlevél megszerzéséhez
szükséges okmányok: születési anyakönyvi
kivonat vagy keresztlevél (értes asszonyok-
nál házassági anyakönyvi kivonat) és illető-
ség bizonyítvány. Csatlalni kell két darab
6x9 cm. nagyságú fényképet, amelynek hát-
lapiján előzetesen igazolattalni kell a polgár-
meisterrel az utlevélkéretek személyazono-
ságát és a lakhelyét. Az utlevélért husz pen-
gőt fizetnek be csekkleppan; közszolgálatban

ÚJÉVRE

Magyaroknak nagy Istene
Szent neved óh áldom!
Hogy húsz évnek győtrő kinja,
Elmult, mint egy álom . . .
Szabadságunk új hajnala
Felpirkadt az égen . . .
Hős nemzetem letiprását
Nem nézhetted tetlen.
Óh magyarok nagy Istene
Áldd meg ezt a népet!
Szenvedését jutalmazd meg
Adj boldog Újévet!
„Kérgeskedő magyar gazda
Ki húsz évig szántott,
A barázdnám nem énekelt
Csak bús imádságot . . .”
Meghallgattál jó Istenünk
Áldott legyél érte!
Legyen most már a magyarnak
Boldog békesége!
Áldd meg minden jó Barátját
S aki lesz elindé?
Verd meg őtet százezerszer
Magyarok Istene!

K. Hráskó Julia

állók vagy szegénységi bizonyítvánnyal ren-
delkezők négy pengőt fizetnek. Végül me-
gyszer felhívjuk a közönség figyelmét arra,
hogy mind az erkölcsi bizonyítvány, mind az
utlevél vagy határállásig igazolvány megszer-
zését ne hagyják az utolsó percokra, hanem
legalább egy héttel előbb kérelmezék, így
utazásukban nem fog beállni fenakadás,
mert utlevélüket vagy határállásig igazolvá-
nyukat a kellő időre kiállíthatja a hatóság.

— ÖTVEN LÉVAI LEÁNY PESTI VEN-
DÉGSÉGBEN. Kéden Léváról ötven lévai
diakleány utazott Budapestre, akiket a Zrínyi
lona leánygimnázium növendékei vállaltak
vendégül három napra és a Fehérház Baj-
társi Egyesület fedezte az utazási költsége-
ket. A vendégek érkezésére megjelent a nyu-
gati pályaudvaron a Zrínyi lona leánygim-
názium tanári kara és a Fehérház Bajtársi
Egyesület vezetősége. A lévai vendégeket
vitéz Szomor Aurél tábornok, Parkányi Nor-
bert igazgató és Hargittay Anna gimnáziumi
növendék üdvözölte megható, kedves szavak-
kal. A lévai kislányok budapesti tartózkodá-
suk emlékére gyönyörű emléklapot kaptak
ajándékba, majd a budapesti leányok gond-
jaikba vették felvidéki testvérsiket, akiknek
három napon keresztül Budapest szépségeit
és életét mutatták be. A pesti és a lévai kis-
lányok között a legmelegebb baráti érzés és
magyar testvéri szeretet kapcsolati szövö-
dés és a lévai lányok a legnagyobb szeret-
ettel emlékeznek vissza a budapesti vendég-
látásra és a szeretet számtalan megnyilatko-
zására. Igazán örökök feledhetetlen emlék
lesz számukra a felszabadulás örömeire ren-
dezett kirándulás, amely a magyar testvéri
érzést is mélyítette. — Husvétkor a Bathány
utcai leánypolgári iskola lát vendégül 15 lé-
vai diákleányt.

— OROSZKA ELSŐ MAGYAR KARÁ-
CSONYA. Oroszka község a Garam zónájá-
nak egyik legértékesebb kulturerődjé volt,
habár a cseh destruktív igyekvett minden
építőkezet lefogni. Most végre a templomban
is Hagara Béla ig. tan. városi színvonalat
megülő dalárdája égbe lendítette a magyar
Hiszkegyet. A szent miséket pedig az esz-
tergomi P. Sávator Ferencs Antalópap vé-
gezte. Prédikációiban megismertette a krisz-
tusi gondolatokat, — magyar távlatban. A
szent ünnep délutánján lélekemelő ünne-
pélyt tartott a község a „Mindenkéi karí-
csonyfája”-nál, ahol felruháták a szegény
tanulókat. Ezt két ünnepi beszéd előzte meg,
Hagara Béla ig. tan. szivből fakadó meleg-
séggel fejezte ki azoknak az érzéseit, akik
a trianonai ájulás óta először ülnek magyar
karácsonnyal. Majd P. Sávator mély megha-
tósággal beszélt a felvidéki nép misziós
tudatáról és kérte az ég visszhangját, hogy
valamennyi ruh magyar támadjon föl a
tetszhalálból. Végül határtalan öröme-
nek adott kifejezést, mivel a Felvidéken először
tölthette a magasztos ünnepet.

— MEGHÍVÓ. A volt Pálmay csoport (1918—1921) 1939 január 8-án, vasárnap délután 2 órakor a lévai Katolikus Kőr nagytermében bajtársi alakuló összejövetelt tart. A 20 éves rabságból felszabadulva minden bajtársunk részvételét kéri és várja a szervező bizottság.

— Dr. PETŐ IMRE NYUGALOMBA VONULT. A Bars megyei Népbank r. t. igazgatósága dec. 29-én tartott ülésén tudomásul vette dr. Pető Imre vezérigazgató azon kívánását, hogy 35 évi munkásság után nyugalmába vonulhasson. Helyébe az igazgatóság dr. Hubert Pál ügyvédet választotta meg vezérigazgatóná. Dr. Pető Imre mint az intézet igazgató tanácsának tagja fogja kiváló szaktudását továbbra is a vállalat javára hasznosítani.

— MEGISMÉTLIK A KONGREGÁCIÓ SZINIÉLŐDÁSÁT. A lévai férfi kongregáció karácsonyi szinielőadása a Katolikus Körben olyan fényesen sikerült, hogy közkívánatra január 8-án, este 8 órai kezdettel megismétlik az előadást. „Az ördög máthája” népszínmű pompás szereplői megérdemlik az elismerést buzgó fáradozásukért és kiváló színpadi teljesítményükért. Bella Mariska, Kovács Jenő öletes, eredeti alakítása, Stugel Margit, Kaszás Károly úde játéka, Koritár Mária, Kovács Magdus, Mézáros Joli és Kuszi Jolika zines alakítása igen hatásos volt. A többi férfiszerepekben Máté József, Svarba Ferenc, Kaszás László, Guba László, Sági János és Szilcsai György jeleskedtek. Kaptak is sok tapsot a szereplők. A betlehemesek sorában Zelenák János, Borszényik László, Kovács József, Kaszás Lajos és Nyul József hangulatosak és őszintén elhiteltek voltak. A rendezésen is meglátszott az ügyes kéz munkája.

— ELJEGYEZÉS. Léczo Mencia és Kronka Sándor jegyzések. (M. k. é. h.)

— MEGHÍVÓ. A Női Mária Kongregáció tisztelettel meghívja a város n. é. közönségét a Katolikus Kőr összes helyiségeiben január 6-án, Vízkereszt napján d. u. 5 órai kezdettel rendezendő jótékonycélú teadélutánra, amelyet felszabadulásunk örméere magyar műsorral és táncsal tart meg. — Külön meghívók nincsenek kibocsátva, mindenkit magyar vendégvételre várunk és várunk, aki velünk akar örülni és gyönyörködni a szépséges magyar ruhákban és tárcokban. — A zenét Schindler zenekeze szolgáltatja. — Belépődíj teaijeggyel 1 Pengő. A terem díszítése és műsorunk meglepetést fog szerezni. — A stémény és szendvics szives adományokat kérjük január 6-án d. u. 3 óráltól kezdve a Katb. Körbe juttatni, ahol azokat átveszük és hála s köszönettel nyugtázzuk. A vezetőség.

— ÜZLETI JUBILEUM. Vanger Mihály lévai kereskedő, most ünnepli cége fennállásának tízeves jubileumát. Az előnyben ismeret előzetken és puritán jellemű kereskedőt szmcsan keresik fel jókívánataikkal. A megnk részéről is sok szerencsét kívánunk a megnagyobbodott hazában a jubilás üzletlajdonosnak, fejedőjék és virágozzék üzlete.

— JÖVŐ ÉV VÉGÉIG HOSSZABBITÓ-TAK MEG BARS-és Honvármegyére vonatkozóan az útvámszedési jogot. A kereskedelem-és közlekedéstudgyi miniszter Nográd és Hont közigazgatásiing egyelőre egyesített vármegyék közönségének engedélyezett útvámszedési jog engedélyét az engedélyokiratban felsoroltak közül a jelenleg Bars és Hont közigazgatásiing egyelőre egyesített vármegyék területére első vasutállomásokra, rakodóhelyekre és bajóállomásokra vonatkozóan 1939 december 31-ig meghosszabbította.

— A LÉVAI IPAROS KÖR a karácsonyi ünnepek alkalmából pénzadománnyal segítette az elaggott iparosokat, illetve iparosözvegyeket jótékonycélú alapítványból.

— KÉRJÜK A FRONTHARCOS BAJTÁRSÁKAT, akik eddig még nem jelentkeztek és meg van bármilyen vitéségi éremigazoló iratuk: a személyi lapok kitöltése céljából iratuk és szerdán Mártonfi-utca 5. szám alatt megjelenni sziveskedjenek. — Bajtársi üdvözléttel: Jancsovits Béla.

— HIBAIGAZÍTÁS. Lapunk mult számának „Léva küzdelme a megyeszékhelyért” c. cikkébe sajnálatos elírás hiba csuszott be. A lévai székhelyért küzdő megyei párt elnöke, tudvalevően nem Holló Lajos — mint a cikkben írva volt — hanem Holló Sándor, a Bars alapítója volt.

— ELŐADÁSOK, ZENÉK SZERZŐI DIJAI. A magyar szövegírók, zeneszerzők és zseve-műkiadóok szövetkezetének komáromi titkár-sága közli, hogy a szerzői jog védelméről szóló 1921 évi 54. sz. törvény és a belügymin. 168.809—1924 sz. rend. szerint a bel-és külföldi zeneművek és énekaszámok nyilvános előadási jogát meg kell szerezni a jogdíjaknak lefizetése által. Ide tartoznak: 1. Mindennemű zenés, műsoros est, hangversenyek, szórakoztató zeneszámok, énekeri számok (dalárdák) stb. 2. Az alkalmi zenéltesetek (u. m. bálók, táncesték, zenés és táncdélutánok), zenés összejövetelek nyilvános zenés vacsorák (még ha zárthűrrel jelleggel is bírnak), szabadtéri hangversenyek stb. 3. Állandó (rezeneszeren ismétlődő) zenék jogdíj-átalánya. (Kizárólag belépődíj nélküli szórakoztató zenére vonatkozik, tánczene nem!) Ide tartoznak: kávéházak, vendéglők, éttermek stb. N. pontkinti zenék (térzene stb.) továbbá a rendszeres, de nem naponkénti zene esetén, végül az egészen kis fizetek, melyekben csak u. n. „betérő zenész” zenél időnkint. Az átalány (félévi vagy évi) jogdíj lefizetése feljogosítja a zenélőt, hogy a jog megszerzését igazoló levélben megjelölt helyen és feltüntetett időtartam alatt nyilvánosan zenéltethessen. A nyilvános zeneelőadási jogot egyaránt meg kell szerezni bármilyennemű hangszer, ének, gramofon vagy más mechanikai hangszer (rádió stb.) útján történő előadásokra is. Az estéknéki jogdíjakat a zenés alkalom megkezdése, illetve a hatóság engedély megszerzése előtt a körzeti titkársgánál (Komárom I. Eötvös u. 16. sz.) csekkepon vagy postautalványon kell befizetni. A jogdíj befizetésének megtörténtét az engedélyező hatóságok előtt a fenti feladóvévénnyel, vagy a körzet nyugtájának felmutatásával kell igazolni. A jogdíj befizetésének igazolása nélkül az engedély hi nem adható. (A szelvényre feltüntetni felirandó, hogy a befizetés mely napra, helyre és alkalomra vonatkozik.) A zenélteset fogalma alá tartozik az is, ha az üzemelőjadosos a betérő zenész vagy a vendég zenélését megerődi vagy megerőri (Kir. kúria P. I. 2084 (1927—17). — Megjegyzés az 1. ponthoz: E özetesen bejelentendő a körzet titkársgánál (legalább 8 nappal az előadás előtt) pontosan feltüntetendők az egyes műsoraszámok és előadások száma, a község neve, a rendező pontos címe, előadás helyisége, hány személyre van felfőhely, a legmagasabb belépődíj összege. Kiseb fizetek átalányban is megszerzhető műsorok többször előadási jogát. (Külföldi kiemelendő még az előadás időtartama is.) — Megjegyzés a 2. ponthoz: Azon városokban és községekben, melyek megyei vagy járási hatóságok székhelyei, a minimális jogdíj, ha nincs is belépődíj, vagy a személyenkinti belépődíj (ruhatarj vagy bármilyen más címen szedett díjjal együtt) nem több 1 P-nél: 10 P. Ha a belépő (stb.) díj 1 P-nél több, ugyanakkor tiszterese fizetendő. Egyéb községekben a minimális jogdíj, ha nincs belépődíj, vagy a személyi jogdíj (ruhatarj, vagy bármely más címen szedett) díj nem több 70 f-nél: 5 P. Ha a belépő (stb.) díj 70 f-nél több, ugyanakkor nyolcszorosra fitendő. — A 3. ponthoz: Állandó zenék jogdíj átalányánál az egyes fizetek jelntésk be haldéktalanul a körzet titkársgánál az erre való igényüket és írják körül, hogy milyen zenét, hányzaron tenhetnek, napi hány órás időtartammal kívánják játszani. A legkisebb közmák, ahol u. n. „betérő zenész” megtörnek, szintén kötelesek azt azonnal bejelenteni, esetleg azt is, hogy meddig nem játszatnak semmiféle zenét az üzemükben stb. A körzet megküldi haladéktalanul a kívánt jogdíj kivételét, figyelembe véve a kívánásokat. — A szerzői jogdíjak a következő címre fitendők be: A Magyar szövegírók, zeneszerzők és zeneműkiadók II. sz. (komáromi) körzetitkársgának, Komárom I. Br. Eötvös u.

16. sz. Befizetési csekkepokát (csekkezámia 70.242) 2 f. válaszbélyeg ellenében küld és felvilágosítással szolgál.

— BARSVÁRMEGYE T. GAZDAKÖZÖNSÉGÉHEZ! — A Barsvármegyei Gazdasági Egyesület január hó 8 ára meghirdetett közgyűlése közbejött akadályok miatt bizonytalan időre elhalasztatik. Léva, 1938 dec. hó 25-én. Krajsik Jenő.

Rossz fogait a legjobban és legolcsóbban kikészeli és rendbehozza BODÁNSZKY IRÉN vizsgálóott fogtechnikus Léva, Főter.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

Születések. Óváry Sándor Sebedovszky Ilona leány Éva — Kaszás Ferenc Ujlaki Ilona fia Ferenc — Petyán Desző Fusch Gabriella halva született fia Chlebo István Bella Erzsébet fia István Béla — Vojtás István Dampf Vilma leány Katalin Erzsébet.

Halálosok. Baumgarten Fülöp 69 éves — Hulley György 12 éves — Gulicska János 74 éves — Tóth Margit 46 éves — Sollner Adolfné 82 éves — Valdgóni Janka 43 éves — Demeter János 65 éves — Lehoczky Margit 1 hónapos — Sinka József 47 éves.

A Bars rádió műsora:

Vasárnap
BUDAPEST. 8 Hírek. 8.15 Haragok újevi üdvözléte. 8.40 Hírek. 9 Reform. istentisztelet. 10 Egyházi ének és szentbeszéd. 11.20 Evangélikus istentisztelet. 12.35 Operaház zk. 14 Hanglemezek. 15 Földművelésügyi előadás. 15.45 Felvidéki est. Utána Felvidéki indulók. 16.30 „Bartfa” előadás. 17 Pertis J. cigányzenekara. 18 Felolvasás. 18.30 Zongorahangverseny. 19.05 Hírek. 19.25 Petőfi-versek. 19.50 Rádiógyűvegylet. 21.40 Hírek. 22 Jazz-zene. 23.10 Hanglemezek. 0.05 Hírek.

Hétfő
BUDAPEST. 6.45 Torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.45 Felolvasás. 12.10 Vörös E. cigányzenekara. 12.30 Hírek. 13.30 Honvédekzenekar 14.35 Hírek. 16.15 Diákféltóra. 16.45 Hírek. 17 Jazz-zene. 18 Előadás. 18.35 Énekkhangverseny. 19.05 Hírek. 19.25 Hanglemezek. 20.15 Móra Ferenc előadásai. 20.40 Elfejtett régi magyar indulók. 21.40 Hírek. 22 Kiss L. cigányzenekara. 23.10 Szalonötös. 0.05 Hírek.

Kedd
BUDAPEST. 6.45 Torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 12.10 Szalonzene. 12.30 Hírek. 13.30 Rác Zs. cigányzenekara. 16.10 Asszonyok tanácsadója. 17 Előadás. 17.30 Munkásdalárdák. 18.15 Versék. 18.35 Zongorahangy. 19.05 Hírek. 19.25 Votisky Alice magyar nótákat énekel, kísérí Sárai E. cigányzenekara. 20.10 „A felszabadító” hangjáték két részben. 21.10 Honvédek. 21.40 Hírek. 22 Melles Magyar Vonósnyegyes. 22.45 Hanglemezek. 0.05 Hírek

Szerda
BUDAPEST. 6.45 Torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 12.10 Horváth L. cigányzenekara. 12.45 Hírek. 13 Hanglemezek. 14.35 Hírek. 16.15 Diákféltóra. 17.45 Hírek. 17 Beszékart-zenekar. 18 Elbeszélés. 18.35 Réc B cigányzenekara. 19.05 Hírek. 19.25 Operaház előadása „A büvös vadász” dalmű 3 felv. 20.15 Küllgyi negyedóra. 21.35 Hírek. 23.15 Jazz-zene. 0.05 Hírek.

Csütörtök
BUDAPEST. 6.45 Torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 12.10 Hanglemezek. 12.20 Hírek. 13.20 Szalonzene. 14.45 Hírek. 16.15 Közvetítés az erdélyi magyar képművészeti kiálltásról. 16.45 Hírek. 17 Földművelésügyi előadás. 17.30 Zongorahangverseny. 18 Előadás. 18.35 Lakatos Tóni cigányzenekara. 19.05 Hírek. 19.25 Gordonkahangverseny. 20 Közvetítés a Magyar Színházról „Erzsébet” zenés játék 3 felv. 21.30 Hírek. 23.30 Kóczé A. cigányzenekara. 0.05 Hírek.

Péntek
BUDAPEST. 8 Hanglemezek. 8.40 Hírek. 10 Egyházi ének és szentbeszéd. 11.20 Görögkatolikus istentisztelet. 12.25 Operaház zk. 14 Fertis P. cigányzenekara. 15 Diákféltóra. 15.30 Vakok „Homeros” éneke. 16.10 Előadás. 16.30 Magyar nóták zongorán. 17 Előadás. 17.30 Jazz-zene. 18 Előadás. 18.35 Filmrészletek. 19.05 Hírek. 19.25 Előadás ruszinul. 19.35 Hanglemezek. 20.10 „Constantin abbé” vígjáték 3 felv. 21.40 Hírek. 22 Farkas J. cigányzenekara. 23.10 Szalonzene. 0.05 Hírek.

Szombat
BUDAPEST. 6.45 Torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Felolvasás. 12.10 Zongorahangy. 12.45 Hírek. 13 Hanglemezek. 14.35 Hírek. 16.15 Mese. 17 Mit Mit üzen a rádió? 17.30 Denes J cigányzenekara. 19.05 Hírek. 19.25 Szalonzene. 20.10 Hírek. 21.40 Hírek. 22 Jazz-zk. 23.10 Farkas Béla cigányzenekara. 0.05 Hírek.

— HIVATALOS JELENTÉS A NAGYSURÁNYI ESEMÉNYEKÉRŐL. December 24-én az éjféli mise után Nagysurányi községnek szlovák lakossága tömegben az ottani csendőrök elé vonult és a községnek Cseh-szlovákiahoz való visszacsatolását követelte. Amikor a tömeg fellépése fenyegetővé vált, a csendőrök azt szétoszlatták. Másnap, karácsony első ünnepén, a délelőtti mise után a szlovák lakosság újból tömegesen alakult, de ez alkalommal már botokkal és késekkel felfegyverkezve vonult a csendőrök elé. A csendőrök a tömeg támadó fellépésével szemben és rendkívül szorongatott helyzetében kénytelen volt fegyverét használni. Ennek következtében, sajnos, egy személy meghalt, többen pedig megsebesültek. A fenti tényállással kapcsolatban illetékes helyen a következőket jelentették ki: Mindenek előtt meg kell állapítani, hogy egész december 24-ig vér nélkül sikerült a rendet és nyugalmat Nagysurányban fenntartani, a következő napon azonban a község szlovák lakossága fegyveresen támadt neki az ottani magyar karhatalmi közegeknek. A sajnálatos eseményt annak az agitációnak az eredménye, amelyet — mint az megállapítható volt — Nyitráról irányítanak és amely agitációnak az a célja, hogy Nagysurányi községet csatolják vissza Cseh-szlovákiahoz. Szükséges megemlíteni, hogy a nagysurányihoz hasonló agitáció volt észlelhető Komját községben is, de ott sikerült vérontás nélkül elintézni. Az agitáció fennállásának bizonyítására szolgáló röplapok az illetékes magyar helyek kezében vannak. Ugyancsak nem jó szolgálatot tesznek a magyar-szlovák viszonyok azok a szlovák vezető férfiak, akik a pozsonyi és besztercebányai rádióon keresztül még tegnap is azt hirdették, hogy: „Igazuk van a komjátiaknak, a surányiaknak, akik

minden erejükkel az anyaországhoz való visszatérésért küzdenek.“ A magyar kormány legutóbb is kézzel fogható tanúbizonyságát adta annak, hogy jó viszonyban kíván élni szlovák szomszédjával és ezért a magyar kormányt egész különös módon és kínosan érinti a Nyitráról irányított állandó provokáció, amely, úgy látszik, a jó szomszédi viszony megzavarását tűzte ki céljául. Illetékes helyen nyert közlés szerint a magyar kormány diplomáciai uton magyarázatot kért a prágai kormánytól azért az igaztásért, amit egyes magasállású szlovák politikusok a sajtó és a rádió útján megindítottak.

Gyászköszönetek

Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak és az összes ismerősöknek, kik felejtethetetlen, drága Gyurikánk halála alkalmából mély fájdalomukat enyhíteni s öt utolsó útjára kísérni szíveket voltak, ezton mondunk hálás köszönetet.

Külön köszönetet mondunk Szabó Vilmos cserkészparancsnok úrnak, valamint az összes cserkésztestvéreink buzgó fáradozásukért.

Léva, 1938. december 29.

HULLEY-CSALÁD.

Ezton mondunk köszönetet mindazon jóbarátoknak, ismerősöknek, kik felejtethetetlen jó nővérem, illetve sógornóm Valdgoni Janka elhunytá alkalmával részvételükkel felkerestek és öt utolsó útjára elkisérték.

BOLDIS NÁNDOR és neje.

A „Magyar a magyarért“ akció közleményei

Hálás köszönetet mond a helyi szervezet a gyűjtőívben feltüntetett adakozóknak, akiknek nagylelkűsége lehetővé tette, hogy pénteken a város háza nagyertermében 1300 szeretetsomag kerüljön szétosztásra az arra rászorulóknak között.

Szombaton délután megható ünnepély zajlott le a város főterén, ahol ezernyi csillogó szemű kis magyar állta körül a „Mindenki karácsonyfáját“. Winkler Ödön alezredes járási katonai parancsnok vezetésével ott láttuk a katonai és polgári hatóságok képviselőit, a „Magyar a magyarért“ akció hőlgybizottságát és a tanári, valamint tanítói kar számos tagját. A gyermekek ajkán felhangzott a budapesti központ által szétküldött karácsonyi ének megható dallama majd a „Mennyből az angyal“ kezdetű karácsonyi ének elhangzása után dr. Kersék János polgármesterhelyettes megható szavakkal ecsetelte a „Mindenki karácsonyfája“ szimbolikus, mely értelmét. A piactéren pompás illatos gulyást főztek Sodró alezredes kintőni katonái és jószívvel osztották szét fehér cipővel megtöltve a jelentkezők között a párolgó levest. Ott láttuk az ünnepélyen Winkler Ödönét, a járási katonai parancsnok nejét is, az akció buzgó támogatóját, aki serényen tevékenykedett a gyűjtés munkájában

A Himnusz eléneklése után az egyes iskolák sorban felvonultak a város háza nagyertermébe, ahol az anyaország iskolás gyermekei által felajánlott szeretetsomagok és többszáz pompás kiállítás könyv került kiosztásra. Még e hét folyamán kezdetét veszi a nagysurányi fűtőanyag szétosztás, amit a „Bars megyei Egyesület“ jóvoltából a Konkoly-Thege Gyula elnök által rendelkezésre bocsátott 2000 pengőből ugyancsak a „Magyar a magyarért“ akció bizottsága bonyolít le. Ezen fejedelmi ajándékért e helyütt újból köszönetünket fejezzük ki a Bars megyei Egyesületnek, hiszen nagyon nagy mértékben megkönnyíti az akció nyomorenyhítő munkáját a budapesti testvérek segítése való készsége. Ugyanezen egyesület dus természetbeni adományait még karácsony előtt szétosztotta a bizottság, részben az iskolák, részben pedig az árvaházak és szegényházak lakói között.

Pénzbeli segélyezők: Reitmann Izidor 80,

Reitmann Sándor 20, dr. Pető Imre 100, Bars megyei Népbank r. t. 200, Ehrenstein V-né 1, Schaffer Sándor 30, Preisch Ignác 5, Salvator gyógyszerár 5, Schönstein Adó 5, Fischer Vilmos 5, Surányi Béla 2, Szemere Sándor 2, Kaiser Sándor és neje 2, dr. Molnár Miksa 20, Holzmann Ernő 5, Knapp Ignác 10, Nyitrai és Társa 20, Koráb Lajos 5, Steiner Ernő 50, Hercz Marcel 2, Deutsch Izidor 5, Wilcsek Salamon 10, Duna Bank 50, Schwitzer Gyula 20, Schulcz Ignác és Fia 10, Steiner Testvérek 20, Fried Gyuláné 10, Neumann Géza 10, Roth László 30, Goldstein Henrik és Fia 50, Streicher Józsefné 30, Sommerman 2, Kaiser Géza 10, Takács Samu 5, Kucsera Imre 5, Munk Adolf és Fia 50, Braun Lajos 5, Stanga István 5, Grünhut Sándor 1, Denk János 30, Gambaty Testvérek 10, Steiner Sándor 20, Kohn és Kovács 10, Knapp Dávid 20, dr. Steiner Oszkár 20, Weinberger Pál 10, Stránszky Bernát 30, özv. Löwy Lipótné 20, Boros Béla 30, Lévai Első Bank r. t. 50, Szlovák Bank 50, Engel Pál 10, Weisz Ignác utódai 20, Weisz Gyula 30, Borcsányi és Csernák 20, Adler Gyula 150, Pápes István 3, Laufer Sándor 5, Feldmann Géza 5, Melczér Zoltán 10, Laufer Béla 10, dr. Balog Sándor 20, özv. Pető Bertalané 20, Schoeller Gusztáv 200, Fégl János 50, Kiszely Géza 5, Antal Lajosné 2, Pétery Lajos 3, Pétery Győző 3, Eisler Lipót 10, Frank Zsigmond 10, Britka János 5, a vámosladányi Kultüregyesület teadulánjának jövedelme 50, Kisóvár község gyűjtése 26.72 Pengő, összesen 1864.72 Pengő.

Természetbeni adományozók: Berger Ernő, Sikety Lajos, Müller Árpád, Lachy Elek, Amerikai Bazar, Hegyesy N., Händler Testvérek, Widder Jenő, Ballog Manó, Pick Endre, Tauber Armin, Weinberger Jakob, Kúrti Gusztáv, Neumann Géza, Vörösmarty Mihály, Link Bernát, Trebitsch Aladár, Weinberger Géza, Král Ernő, Blumenfeld Ferenc, Blau Zsigmond, Stühmer fióküzlet, Iványi N., Wetzler N né, Tonhaiser László, Klein József, Schwarzer Sándorné Dobogó, Bándy Endréné Kákonyi család.

A „Magyar a Magyarért“ helyi szervezete.

Hirdetmény

A lévai és vidéke sporthalásai egyesületének likvidáló bizottsága, az 1938 december hó 28-án megtartott rendkívüli közgyűlésén meghozott végzése alapján, az egyesület további működését beszünteti és likvidálja, miért felhívjuk az érdekelteket, hogy az egyesülettel szemben esetleg fennálló követeléseiket érvényesítés céljából, 15 nap alatt jelenteni szíveskedjék.

Léva, 1938 december hó 29-én.

Likvidátorok:

Gambaty Gyula s. k.
Ondrejka József s. k.

Hirdetmény

Az OTBA (Országos Tisztviselő Belegyelési Alap) értesíti az igényjogosultakat, hogy működését megkezdte.

Keretébe tartozik a volt Lieč. Fond tagjai és az OTBA igazolvánnyal rendelkező tagok. Léva község két körzete oszlik.

I. számú körzet: ellátja dr. Guba János, lakik: Széchenyi utca 3. Rendel: délelőtt 10–11-ig és d. u. 2–3-ig. Ünnepnapokon: d. e. 10–11-ig. Körzete a Bati-parttól a vasut felé húzódó főutvonall (Báti, Mussolini, Horthy Miklós-ut) vár felé eső oldala, valamint a megjelölt utvonalak vár felé eső oldala.

II. számú körzet: ellátja dr. Zinte Károly, lakik Szent István utca 21. Rendel: d. e. 11–12-ig és d. u. 2–3-ig. Ünnepnapokon: 10–11-ig. Körzete: a Bati-parttól a vasut felé húzódó főutvonall (Báti, Mussolini, Horthy Miklós-ut) Ujtelep felé eső oldala.

Léva község és környékének ellenőrző orvosa: dr. Guba János (kórházi beutalások betegszállítási, segélyek, stb. ügyek.)

L É V A V Á R O S

12330—1938. szám.

Pályázati hirdetmény.

Léva város előjárósága a városi szegények részére megindítandó népkonyha akciót vállalatba kívánja adni. Ezért felhívja azon lévai vendégelők és iparigazolvánnyal rendelkező kifőzdék tulajdonosait, akik a népkonyha elállítására vállalkozni kívánnak, hogy ezirányú ajánlataikat legkésőbb 1939. évi január hó 4-ének déli 12 órájáig a városi iktatóba adják be.

A népkonyha elhelyezéséről és az ebédnek szelvények ellenében való kiosztásáról magának a vállalkozásnak kell gondoskodnia. Az ebédek az illető segélyezettek saját edényeikben viszik haza és otthon fogyasztják el.

Egy ebédnek $\frac{1}{2}$ liter levesből (benne téstával) továbbá hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton $\frac{1}{2}$ liter főzelekből, szerdán és pénteken 20 dkg lisztből készült téstából, vasárnap $\frac{1}{2}$ liter főzelekből és 10 dkg husból (nyersúlyban) és napi 20 dkg kenyérből kell állania.

Ismétlen felhívtnak ezért mindazok akik a népkonyhának a fentiek szerint való ellátására vállalkozni akarnak, hogy kötelező zárt ajánlataikat a megadott határidőben és helyen adják be.

Tájékoztatásul közöljük, hogy mintegy 200 --250 napi ebédadagról van szó.

Léva, 1938. december 30-án.

HULLEY s. k.
h. városbíró

Modern kétszobás, komfortos, egyedül álló ház kiadó. Érdeklődni: Mangorló köz 12.

BOLDOG UJ ÉVET

kívánnak az összes vevőiknek, vendégeiknek,
jóakaróiknak, ismerőseiknek és jóbarátaiknak

KISS Sándor hentes és mészáros

RÓM József hentes és mészáros

SZENESSY Gyula vendéglős

SZVETLÁNSZKY István kereskedő

ZSITTYAN cukrász

KUCSERA János vendéglős és családja

KOPRDA István szabó

ZÓRÁD Aladár hentes és mészáros

HORVÁTH Béla uri és női fodrász

MÉSZÁROS József fűszerkereskedő

BARANYA TETSVÉREK

Rádiószaküzlet

BIRÓ József vendéglős, Kőpince

CHRENKO Valér uri és női fodrász
Horthy Miklós-ut 7.

FISCHER Géza fűszer- és vegyeske-
reskedő

GALAMBOS Jenő üvegkereskedő

BIRÓ Józsefné, Kaszinó

HIDVÉGHY Viktor órás, ékszerész és
optikus

BALLOG hentes és mészáros

BOLDOG UJ ÉVET

kíván

Annny

csokoládé, cukorka (Král Ernő)

Boldog uj évet

kíván kedves vevőinek és
jóakaróinak

Balasko József hentes, Léva

Boldog uj évet

kíván t. vevőinek, ismerő-
seinek és jóbarátaiknak
Brnák József pék

Boldog uj évet

kíván kedves vendégeinek,
ismerőseinek és jóbarátaiknak
Denk János

Szerencsés és boldog új esztendő!

kívánunk igen tisztelt rendelőknek,
kedves rokonainknak és jóbarátaiknak,
Ghimessy Mihály és családja

Boldog uj évet

kívánok összes látogató vendégeimnek, jövő-
imnek és barátaimnak, valamint kartársaimnak
Pisch Károly vendéglős

Boldog uj évet

kíván t. vevőinek és ismerőseinek
őzv. Vörösmarty Miklósné és fiai
mészáros és hentes

Boldog uj évet

kívánok összes ismerőseim-
nek és jóakaróimnak
Úrge József szobafestő

Boldog uj évet

kívánok kedves vevőinek és jóakaróinak
Guggenberger Lajos könyv és pa-
pirkereskedő, Léva Horthy Miklós-ut 77. sz.

Boldog uj évet

kíván igen tisztelt vevőinek,
barátaiknak és ismerőseinek
Hangos László és neje

Boldog uj évet

kívánok kedves vevőimnek
és jóakaróimnak

Moravek Sámuel kályhámester, Léva

Boldog uj évet

kívánok kedves vevőimnek,
ismerőseimnek és jóakaró-
imnak

Vokon kalapos

Boldog uj évet

kívánok kedves ismerőseim-
nek és jóakaróimnak

Talacs József és neje

Boldog új évet kíván

Lachky Elek

fűszer és csemege kereskedő,
Léva, Kossuth Lajos-tér.

BOLDOG UJ ÉVET

kívánok igen tisztelt vevőimnek
és kedves ismerőseimnek

Mészár Sándor

fűszer- és csemegekereskedő, Léva.

Boldog új évet

kívánunk kedves rendelők-
nek, ismerőseinknek és bará-
tainknak

Svaral és Pintér szabók

Boldog új évet

kíván
**őzv. Jeszenszky Istvánné
és Molnár Sándor**

Boldog új évet

kíván
vendégeinek és ismerőseinek
őzv. Vojnarovszkyné

Köszönöm mélyen tisztelt vevőimnek azt a bizalmat,
mellyel 10 éven át vásárlásaikkal voltak szivesek
megtisztelni, most **a legnagyobbodott hazában**
kívánok mélyen tisztelt vevőimnek **megelégedett**

boldog új évet.

VANGER MIHÁLY

fűszerkereskedő,
Léva, Horthy Miklós-ut 13. szám.

1929

10 év

1939

IGEN TISZTELT
VEVŐIMNEK ÉS
ISMERŐSEIMNEK

BOLDOG UJ ÉVET

KIVÁNOK!

BAROSKA JÁNOS

Együnk Dreher „Vendégváros” kekszet!

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekre ké-
rünk válasza szolgálo levelezőlapot csatolni

Építőtelek a város közepén cca 500
□-öi jutányosan eladó.
Cím a kiadóban.

Eladó Ladányi utca 7. számú ház. Bő-
vebbet a kiadóban.

Eladók egyszerű ablakok, ajtók. Cím
a kiadóban.

Négy szobás komfortos lakás azonnal
kiadó. Cím a kiadóban. 75

Üzlethelyiség és szoba, konyha
kiadó. Bati u. 2. sz.
1204

Kiadó kis kétszobás ház kerttel, Tóth
Ede utcában. 1191

Vendéglői üzletvezetőt keres óvadéka-
lkal özv. Vojnarovszkyné,
Léva, Bati utca 13. 1207

Hócsizmák illetve az összes gumi-
cipők bármilyen javítását
jutányosan vállalja Kónya László uri és női
cipész, Léva, Mártonfy u. (Jozsefcsek ház).

Kiadó 2 szoba különbejáratú, irodának
vagy garconlakásnak Steiner Sándor
ékszerésznel. 49

Eladó Deák-Ferenc u. 15. sz. ház, két
komplett lakásból álló teljes kom-
fortos, központi fűtéssel, vízvezetékekkel. Meg-
tekinthető 2-6 között. 52

Hungária Budapesti konzervgyár sa-
vanyított káposztája állan-
dóan kapható Vanger fűszerkereskedésében. 53

Bútor, ebédlő, háló, konyha és háztartási
felszerelések olcsón eladók Vida-
házban, Horthy Miklós ut. Megtekinthető ja-
nuár 3-án. 57

Eladó (kiadó) új ház két szoba, konyha,
kamra, előszoba, veranda és kert.
Perc u. 1. 58

Üzlethelyiség kiadó. Horthy Mik-
lós ut. 20. 59

Sí-felszerelés vadonatúj talpak és
cipők eladó. Felsza-
badulás (Ladányi) utja 8. sz. 62

Dunakeszin, (Budapesttől 15 km)
családi ház, üzlethelyi-
séggel, gyümölcsösrel eladó. Budán 100-as
telek (Fehérvári ut) szintén eladó. Bővebbet
Léva, Felszabadulás (Ladányi) u. 26.

szarvasmarha trágya eladó.
Trágya, Kósa János, Léva Mező u. 8.
66

szoba, különbejáratú, ki-
adó. Felszabadulás utja 5.
Butorozott 67

átvizsgálását, mérleg-
készítést, óráknyve-
velést megbízhatóan vállal — vidéken is —
önálló mérlegképes könyvelő. Szives megké-
rések kiadóhivatalunk által vagy R. M. Jókai
u. 37. címre kéreinek. 68

fűszerberendezésel,
bérbeadó, ugyanitt
butorozott szoba is. Felszabadulás utja 45
Üzlethelyiség 69

utcában 33 sz. ház kiadó, mely
áll 7 helyiségből. — Érdeklődni
Belcsák sor 4. 72

Thuja (kötészetre) gyümölcs-
fők, díszfák, díszcserjék, fe-
nyők, rózsák igen olcsón Kolauch faiskola
Szeged. Utazókat keresek. 74

Boldog új élet kíván

az összes barátainak és
kedves rendelőinek boldog
Magyarországunkban

ELISCHER JÓZSEF

képesített kőműves mester — Léva.

JÓL KEZDI AZ ÚJ ÉVET

ha kitünő cigányzene mellett az
országserzte ismert

Debrecen-étterem-
vendéglő-

ben ebédel és vacsorázik.

Budapest, VII. Rákóczi-ut 88. sz.

Keleti pályaudvarnál, Felvidéki vendégeinket
híres ételkülönlegességeinkkel, polgári árá-
kkal szeretettel várjuk.

NANGOS APOLLO MOZGÓ

Január 1- és 2-án. Vasárnap 2, 4, 6 és
8.15 órákor, hétfőn 6 és 8.15 órákor
Közkívánatra UJ ÉVI üdonságként!

Shirley Temple

legbájosabb, legsikerültebb filmje a

KIS PRIMADONNA

van műsoron. — A legedesebb kis
filmprimadonna legbrilliansabb szerepe.
Figyelem! A hétfő esti 6 órai előadás
leszállított filléres helyárrakkal megy.

Január 4-én, szerdán este 8.15 órákor
Január 5-én, csütörtökön este 8.15 órákor
Jan. 6-án, pénteken 2-4-6 és 8.15 órákor

A legnagyobb sikerű magyar film!

BORCSA
AMERIKÁBAN

Főszerepben:

DAYKA MARGIT, GÓZON GYULA

Január 7-én, szombaton este 8.15 órákor
Jan 8-án, vasárnap 2, 4, 6 és 8.15 órákor

Nagy amerikai vigjáték!

AZ OXFORDI DIÁK

van műsoron. — Humoros nagy film-
vigjáték, mulattató jelenetekkel és ka-
cagató helyzetkomikummal

CARLTON SZÁLLODA

BUDAPEST, IV. Mária Valéria-utca 2.

HOTEL József Főherceg Szállója

BUDAPEST, VIII. Baross tér 2.

Keleti pályaudvarnál. Tel.: 134 528.

Polgári szálloda a város köz-
pontjában. — Hídeg és meleg
víz, központi fűtés, lift, telefon.

FELVIDÉKIEK TALÁLKOZÓHELYE!

RENKIVÜL MÉRSÉKELT ÁRAK!

Az elavult, „olcsó” lámpa falja
az áramot — az áram pedig
pénzbe kerül.

Takarékoskodik? Krypton-fényt
válasszon! Az új Kryptonlámpa
onlja az izzófehér fényt, mégis
kisebb az áramfogyasztása.

Az igazán olcsó világítás:

TUNGSRAM
KRYPTON

a budapesti Dunapart polgári jel-
legű szállodája a Belváros szívében
BUDAPEST, IV. Mária Valéria-utca 2. Telefon: 18-89-70.

Hivatalos menetrendek: felvidéki —.30, Magyarországi 1.50, külföldi 1.— • Kaphatók: NYITRAI könyvesboltjában.

BOLDOG UJ ÉVET

kíván kedves vevőinek és ismerőseinek

Dobrovitzky-trafik

Léva, Bástya u. 2. Egyben jelenti, hogy 100 gramos csomagolástól lejjebb mindenmennyiségű dohány, hüvely dupla szűrővel és az összes dohányzó kellékek nagy választékban kaphatók.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ

BUDAPEST, IV. Egyetem-u. 5.
Kényelmes tiszta szobák napi 4— Pengőtől, teljes pensió 7— Pengőtől.

BUDAPESTEN HOTEL NEW-YORK

VII., DOHÁNY U. 20.

A város kellős közepén minden kényelemmel berendezett családi szálloda.

SZUPERFOSZFÁT, KÁLISÓ, KÉNSAVAS AMMÓNIÁK

és egyéb műtrágyafélék előnyösen beszerezhetők

Berceller

Jenő, Budapest,
V., Nádor u. 12.

Használja ki az őszi ültetés előnyeit és rendeljen gyönyörű rózsáinkból!

Nemes gyümölcsfák,
szőlőtőkék és
gyökeres oltványok,
eperpalánták, stb.

nagy választékban:

Winter István

faiskolájában, Érsekújvár

Ár- és fajtajegyzék kívánatra ingyen!

Boldog új évet

szerezzen magának és szeretett családjának

magyar rádióval!

Vásároljon a legrégebb SZAKÜZLETBEN:

Rádió Centrál-Kern Testvéreknél

LÉVÁN — Alapított 1881-ben

legyen úgy mint
régén volt:

minden háznál
DIANA
sósborshesz!

ORIENT
HANGOS MOZI

VIDÁM UJÉVI MŰSOR!

Ma, vasárnap 2—4—6—8.15 órákor folytatja diadalutját a

HARAPÓS FÉRJ

Főszereplők:

Kabos Gyula || Rajnay Gábor
Bársony Rózsi || Dayka Margit

Január 4-5-6-án. Szerdán és csütörtökön 6 és 8.15 órákor, pénteken 2, 4, 6 és 8.15 órákor Ruddyard Kipling Nobel-díjjal kitüntetett „Három katona” című regényének pazar filmváltozata!

INDIA LÁNGOKBAN

Főszereplők: Victor Mc Langen, June Lang, Shirley Temple, Cesar Romeo.
Az első előadás filléres helyárrakkal

JÖN! MÁR SZOMBATON!
A magyar filmgyártás remekműve

Segítség,
örököltem